Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

21-ЙИЛ ЧИҚИШИ
№ 160 (5253).

16 АВГУСТ
ЖУМА
1974 ЙИЛ.

Баҳоси 2 тийин.

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ САБЗАВОТКОРЛАРИНИНГ КЕНГАШИ

ҚИБРАЙ. (Тошкент области). 15 август (УзТАГ). Бугун Р. Р. Шредер номли боғдорчилик, узумчилик ва виночилик республика илмий-тадқиқот институтида Тошкент область сабзавоткорларининг кенгаши бўлиб ўтди. Кенгашни Тошкент области партия комитетининг биринчи секретари М. М. Мусахонов очди.

Кенгаш қатнашчилари давлатга мева ва сабзавот сотиш юзасидан олинган социалистик мажбуриятларнинг қандай бажарилаётганлиги тўғрисида Тошкент область ижроия комитетининг раиси П. Ю. Юсуповнинг докладини муҳокама қилдилар.

Областдаги барча колхозчиларга, совхоз ишчиларига, қишлоқ хўжалиги мутахассисларига қарата мурожаат қабул қилинди. Бу мурожаатда сабзавотчилик ва боғдорчилик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтиришнинг янги резервларини қидириб топишга, экинзорларни ва боғларни парвариш қилишни кучайтиришга, сувдан самарали фойдаланишга, комплекс механизацияни кенг жорий қилишга даъват этилади.

Кенгашда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов нутқ сўзлади.

Кенгаш ишида Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг раиси Н. Ж. Худойбердиев, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари И. Р. Қурбонов, Тошкент шаҳар партия комитетининг биринчи секретари А. А. Хўжаев ўртоқлар иштирок этдилар.

(Кенгаш ҳақидаги батафсил маълумот газетанинг келгуси сонида берилади).

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ВА ЎЗБЕКИСТОН ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИДА

РЕСПУБЛИКА КОЛХОЗЛАРИ, СОВХОЗЛАРИ ВА ТАЙЁРЛОВ ПУНКТЛАРИНИНГ 1974 ЙИЛГИ ПАХТА ҲОСИЛИНИ ТЕРИШ ВА ТАЙЁРЛАШГА ҲОЗИРЛИГИ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети шуни таъкидлайдиларки, республика қишлоқ хўжалик меҳнатчилари тўққизинчи беш йилликнинг тўртинчи, белгиловчи йилида деҳқончилик маҳсулотларини етиштириш ва тайёрлашни кўпайтириш учун республика ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллиги шарафига социалистик мусобақага қўшилиб, 5 миллион тонна пахта етиштириш ва давлатга топшириш, камида 3 миллион тонна пахтани машинада териб олиш юзасидан қабул қилинган социалистик мажбуриятларни бажариш учун астойдил курашмоқдалар.

КПСС Марказий Комитети билан СССР Министрлар Совети бу йилги сув танқислигини бартараф қилиш, шунингдек Ўзбекистонда пахтанинг харид нархларини ошириш юзасидан қабул қилган қарорлари республика деҳқонларининг меҳнат ғайратини янада ошириб юборди. Қабул қилинган социалистик мажбуриятлар қандай бажарилаётганлигини мусобақадош областлар ўртасида бўлиб ўтган ўзаро текширишлар шуни кўрсатдики, республиканинг илғор колхозлари, совхозлари партия ва ҳукумат ғамхўрликларига жавобан шу йилнинг мураккаб об-ҳаво шароитларида ғўзаларни намунали парвариш қилишни таъминладилар ва ўсимликларнинг нормал ривожланишига, ҳосил тўпланишига эришдилар ҳамда йиғим-терим техникасини, механизатор кадрларни, транспорт воситаларини, аэродромларни тайёрлашни, йўл ва кўприкларни, тарози хўжалигини, хирмонларни, дала шийпонларини ремонт қилишни тугалламоқдалар. Пахта заводлари ва тайёрлаш пунктларини бу йилги ҳосилни қабул қилишга ҳозирлаш ишлари ҳам олиб борилмоқда.

Шу билан бирга ўзаро текшириш бригадалари экинларни парвариш қилиш ишини ташкил этиш ва ўтказишда бир қанча камчилик ва нуқсонлар борлигини аниқладилар. Кўпгина колхозлар ва совхозларда бегона ўтларга, қишлоқ хўжалик зараркунандаларига қарши кураш ишига, культивацияни ўз вақтида ва юқори сифатли ўтказишга, маҳаллий органик ўғитлардан ҳамма жойда фойдаланишга эътибор сусайтириб юборилган. Сув ресурслари чекланган бўлишига қарамай, суғориш техникаси бузилаётганлиги, сув исроф қилинаётганлигини, группа бўлиб суғориш ва тунда суғориш яхши ташкил этилмаганлигини кўрсатувчи кўпгина фактлар бор.

Қорақалпоғистон АССРда, Хоразм, Андижон, Фарғона областларида ва бошқа областларнинг бир қанча районларида, шунингдек «Сельхозтехника»нинг айрим ремонт корхоналарида пахта териш машиналарини ва бошқа техникани ремонт қилиш ва тайёрлашда жуда кечикишга йўл қўйилмоқда. Механизатор кадрлар техникани ремонт қилиш ва тайёрлаш ишига кам жалб қилинган, икки сменали иш ҳамма жойда ташкил этилган деб бўлмайди.

Ремонт корхоналарини, колхозлар ва совхозларни запас қисмлар, ремонт материаллари ва бошқа материаллар билан ўз вақтида таъминлаш юзасидан етарли тадбирлар кўрилмаяпти. «Главхлопкомаш» заводлари айниқса кўрак чувиш машиналарининг эхтиёт қисмларини етказиб бериш топшириғини бажармаяптилар.

Айрим областларда, кўпгина районларда механизатор кадрларни тайёрлаш ва қайта тайёрлаш масаласига етарли эътибор берилмаяпти.

Кўпгина колхозларда ва совхозларда аэродромларни, ер устида ишлатиладиган аппаратларни тайёрлаш, шунингдек йўллар ва кўприкларни, хирмонларни, пахта қуритиладиган майдончаларни, тарози хўжалигини, дала шийпонларини, дала шийпонларидаги тарози хўжаликларини ремонт қилиш суст олиб борилмоқда. Дефолиантларни етказиб бериш ва ташиш суст амалга оширилмоқда.

Баъзи областларда тайёрлаш пунктлари ва пахта заводларини ремонт қилиш паст суръатлар билан олиб борилмоқда. «Союзхлопкомаш» бирлашмаси технология асбоб-ускуналарини ремонт қилиш учун зарур бўладиган эхтиёт қисмларни вақтида етказиб бериш тадбирларини кўрмаяпти.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети қабул қилган қарорда юбилей йилида олинган социалистик мажбуриятларни ҳар бир колхоз, ҳар бир совхоз, ҳар бир бўлим ва бригадалар бўйича бажарилишини таъминлайдиган даражада ҳосил тўплаш ҳамда пахта теримига ва уни давлатга топшириш юзасидан барча тайёргарлик ишларини ўз вақтида туғаллаш учун республиканинг кўпгина районларида сув танқислигини ҳисобга олиб август ойида ҳамма жойда ғўза парваришига ва сувдан ғоят самарали фойдаланишга зўр эътибор бериш Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалиги, совхозлар, мелиорация ва сув хўжалиги министрликларининг, «Главсредазирсовхозстрой»нинг «Узсельхозтехника» бирлашмаси ва уларнинг жойлардаги органларининг, область ва район партия комитетларининг, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Советининг, область ва район ижроия комитетларининг, колхоз ва совхоз раҳбарларининг ғоят муҳим вазифаси деб ҳисоблайдилар.

Шу мақсадда:

Ҳар бир колхозда, совхозда, «Узсельхозтехника» ремонт корхонасида пахта ҳосили теримига тайёргарлик ишларининг аҳволини пухта назардан ўтказиб кўриб чиқиб, барча йиғим-терим техникаси ва механизмларни, механик-ҳайдовчиларни икки сменада ишлашини мўлжаллаб тайёрлаш, техникавий хизмат кўрсатиш воситаларини тайёрлашни, механик-ҳайдовчиларга участкаларни ажратиб бериш, шу участкаларни бегона ўтлардан тозалаш ва бириктиб қўйишни, ерда ишлатиладиган аппаратларни, аэродромларни тахт қилиб қўйиш, дефолиантлар ташиб келтиришни, дефолиация ўтказиш учун кадрларни комплектлаш ва ўқитишни, асфальтланган майдончалар, бостирма саройлар, автомобиль тарозилари ва бошқа тарозилар, автомобиль транспортини, хўжалик ички йўллари, кўприклар, нефть хўжаликларини тайёрлашни ҳамда ёнилғи-мойлаш материалларини ташиб келтиришни 20 августгача батамом туғаллаш юзасидан қўшимча тадбирлар белгилаш;

— районлар ва хўжаликлар ўртасида пахта йиғим-теримига тайёргарликни ўзаро текширишдан ўтказиш, бунда пахтаси машинада теришга ажратилган далаларни тайёрлашни, пахта териш техникасини, дефолиация ўтказиш учун ерда ишлатиладиган аппаратларни тайёрлаш сифатига, кадрларни танлаш ва тайёрлашга алоҳида эътибор бериш керак. Ўзаро текшириш вақтида аниқланган камчиликларнинг ҳаммасини тезда бартараф этилишини таъминлаш;

— теримчиларга, пахта териш машиналарининг механик-ҳайдовчиларига, ғўзаларни дефолиация қилиш билан банд бўлган самолётларнинг экипажларига нормал маиший ва санитария-гигиена шароитларини яратиб бериш юзасидан зарур чораларни кўриш, бунинг учун ётоқхоналар ва дала шийпонларини ремонтдан чиқариш ҳамда обод қилиш, овқат тайёрлаш ва юқори сифатли ичимлик сув билан таъминлаш учун барча шароитларни яратиш, колхоз ва совхозлардаги барча мактабгача болалар муассасаларининг нормал ишлашини йўлга қўйиш;

— 1 октябргача янги пахта сушилкаларини қуришни ва мавжудларини ремонт қилишни туғаллаш, барча сушилкаларни зарур миқдорда ёқилғи билан олдиндан таъминлаб қўйиш зарур;

«Узсельхозтехника» бирлашмасига, пахта тозалаш саноати министрлигига, «Главхлопкомаш»га, «Союзхлопкомаш»га колхоз ва совхозлардаги ремонт корхоналари»ни зарур эхтиёт қисмлар, дефолиантлар билан таъминлаш юзасидан қўшимча чоралар кўриш, пахта заводларини, тайёрлаш пунктларини, қуритиш-тозалаш цехларини тайёрлашни, ғоят аниқ ўлчайдиган асбобларни ремонтдан чиқаришни ва тамғалашни, «Главнефтеснабсбит»га эса ёнилғи-мойлаш материалларини узлуксиз етказиб беришни таъминлаш вазифаси топширилди.

Граждан авиацияси Ўзбекистон бошқармасига, область ва район қишлоқ хўжалик органларига пахта териш машиналари билан уч миллион тонна пахта териб олиш учун 2,2 миллион гектар майдондаги ғўзаларнинг баргини юқори сифатли тўкилишини таъминлаш, 780 минг гектар майдонда эса қўл меҳнатисиз йиғим-терим ишларини комплекс механизациялаш топширилди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика Министрлар Совети область ва шаҳар партия комитетларига ҳамда саноат корхоналари ва қурилишларнинг партия ташкилотларига пахта териш техникасини ва қуритиш-тозалаш цехларини ремонтдан чиқаришда ҳамда терим даврида ва пахта тайёрлашда буларга техникавий хизмат кўрсатишда колхозлар, совхозлар ва тайёрлов пунктларига оталиқ ёрдамини кўрсатишни ташкил этиш вазифасини топширди.

Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалиги, совхозлар ва пахта тозалаш саноати министрликлари ва уларнинг жойлардаги органларига, область ва район ижроия комитетларига агротехника ва уруғчиликнинг барча талабларига қатъий риоя қилган ҳолда уруғлик пахтани теришни ва тайёрлашни ўтказиш тавсия этилди.

Уруғлик пахтани қўл билан терган чоқда техника пахтасини териш учун қабул қилинган нормадан 20—25 процент кам иш нормасини белгилаш вазифаси совхоз директорларига топширилди ва колхоз правлениеларига тавсия этилди.

Пахта тозалаш саноати министрлиги «Узсельхозтехника» бирлашмаси, «Ўзбекбирлашув» республика колхозлари ва совхозларига этакларни, қоп-қанорларни, тарози-безменларни, пахта қуритиш учун кўмир, кийим-кечак, пойафзал, озиқ-овқат маҳсулотларини ҳамда пахта териш ва тайёрлаш даврида қишлоқ учун зарур бўлган бошқа молларни ўз вақтида етказиб беришни таъминлашлари зарур.

Ўзбекистон ССР қишлоқ хўжалиги ва совхозлар министрликларига, «Главсредазирсовхозстрой»га пахта йиғим-теримида банд бўлган механизаторларни, ишчилар ва колхозчиларни моддий рағбатлантириш тадбирларини ишлаб чиқиб, колхоз ва совхозлар учун тавсия этиш таклиф қилинди.

Ўзбекистон ССР қишлоқ хўжалиги, совхозлар, пахта тозалаш саноати ва тайёрлаш министрликлараро, «Главсредазирсовхозстрой» ва «Узсельхозтехника» бирлашмаси, область ва район партия комитетлари, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети, область ва район ижроия комитетлари, колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари тайёрланадиган пахта сифатини ошириш юзасидан барча хўжаликларда кенг тушунтириш ишларини ўтказишлари, пахта териш ва давлатга топшириш, хом пахтанинг терилишига йўл қўймаслик ва пахтани ҳар хил латта-путта, мойлаш материаллари ва бошқа нарсалар билан ифлосланишининг олдини олиш қоидалари юзасидан колхозчиларга ва совхозларнинг ишчиларига йўл-йўриқ кўрсатишлари лозим.

Пахтанинг ифлосланишини камайтирганлик учун, пахтани машина билан теришда бевосита банд бўлган ва давлатга юқори сифатли пахта топширилишини таъминлаётган ходимларни мукофотлаш учун тўланадиган қўшимча ҳақ суммасининг 50 процент миқдоридаги пулдан фойдаланиш юзасидан белгиланган тартибни механизаторларга, барча колхозчиларга ва совхоз ходимларига кенг тушунтириш ва ана шу мукофотлар тўғри тўланиши устидан контроль ўрнатиш зарур.

Ўзбекистон ССР автомобиль йўллари қурилиши ва улардан фойдаланиш, қишлоқ хўжалиги, совхозлар, пахта тозалаш саноати министрликлари, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети, область ижроия комитетлари, ўзларига қарашли автомобиль йўллари ва кўприкларни, шунингдек колхозларга, совхозларга ва тайёрлов пунктларига бориладиган йўлларни ремонт қилишни 20 августгача туғаллашлари лозим.

Ўзбекистон ССР ички ишлар министрлиги, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети, область ва район ижроия комитетлари, барча колхозларда, совхозларда ва тайёрлов пунктларида ёнғин хавфсизлигининг ҳолатини ҳамда давлат ўт ўчириш назорати органлари тавсия этган тадбирларнинг бажарилишини 20 августгача текширишдан ўтказишлари зарур.

Ўзбекистон ССР маданият, маиший хизмат, соғлиқни сақлаш, алоқа министрликларига йиғимтеримда пахта тайёрлашда банд бўлган колхозчиларга, совхоз ишчиларига ва бошқа ходимларга намунали хизмат кўрсатишни таъминлаш тадбирларини ишлаб чиқиш ва амалга ошириш таклиф қилинди.

Область ва район партия комитетларига, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Советига, область ва район ижроия комитетларига, қишлоқ хўжалиги, совхозлар министрликларига, «Главсредазирсовхозстрой» ва уларнинг жойлардаги органларига касаба союз ташкилотлари билан биргаликда колхоз ва совхозларнинг меҳнатга қобилиятли бўлган бутун аҳолисини ҳосил теримининг дастлабки кунлариданоқ пахта теримига чиқариш тадбирларини ишлаб чиқиш ва амалга ошириш, пахта терадиган машинанинг ҳар бир механик-ҳайдовчиси, ҳар бир теримчи кунлик нормани тўла ва ошириб бажариши учун социалистик мусобақани авж олдириб юбориш тавсия этилди.

Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитети механик-ҳайдовчиларни пахта териш техникасини тайёрлашда ҳамда янги ҳосил теримини ўтказишда ва тайёрлашга ҳозирлик кўришда социалистик мусобақани кенг авж олдиришда комсомол ташкилотларининг актив иштирок этишини таъминлаши лозим.

Қишлоқ хўжалиги ва тайёрлаш ишчилари ҳамда хизматчилари касаба союзининг республика, область, район комитетлари совхозларнинг ишчилари, колхозлар ва совхозларнинг механизаторлари меҳнатига ҳақ тўлашнинг белгиланган тартибини тўғри қўлланилиши, ҳосилни йиғиштириб олишда иш ҳақини ўз вақтида тўлаб турилиши устидан, шунингдек дефолиантлар билан ишлаган чоқда меҳнатни муҳофаза қилиш, техника хавфсизлиги қоидаларига риоя қилиш ва саноат санитарияси қоидаларига риоя қилиш устидан ҳамда пахта териш техникасидан, механизмлар ва электр ускуналаридан фойдаланиш хавфсизлиги устидан контролни таъминлашлари керак.

Йиғим-теримнинг юксак суръатлари ва давлатга топшириладиган пахтанинг юқори сифати учун Қорақалпоғистон АССРни, областларни, районларни, колхозларни, совхозларни, илғор механизаторларни ва теримчиларни рағбатлантириш мақсадида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг қуйидаги кўчма Қизил байроқлари таъсис этилди:

А) Қорақалпоғистон АССР ва областлар учун—иккита Қизил байроқ;

Б) районлар учун—тўртта Қизил байроқ, булардан пахтанинг ингичка толали навларини давлатга топшираётган районларни рағбатлантириш учун битта Қизил байроқ ва қўриқ ерлардаги районларни рағбатлантириш учун битта Қизил байроқ;

В) совхозлар учун—иккита Қизил байроқ, шу жумладан қўриқ ерлардаги совхозларни рағбатлантириш учун битта Қизил байроқ;

Г) колхозлар учун—битта Қизил байроқ.

Кўчма Қизил байроқлар сентябрь ойи биринчи ўн кунлиги якунларидан бошлаб ҳар 10 кунда бир марта берилади. Қизил байроқларни берган вақтда планнинг бажарилиши, тайёрлаш суръатлари, тайёрланган пахтанинг сифати, машина терими планининг ҳамда уруғлик пахта териш ва топшириш планининг бажарилиши ҳисобга олинади.

Қизил байроқларни топшириш билан айни бир вақтда Қорақалпоғистон АССРга ва областларга —илғор хўжаликларга сотиш учун иккитадан юк автомашинаси, иш унумдорлиги ва пахта териш сифати жиҳатидан энг яхши кўрсаткичларга эришган пахта териш машиналарининг механик-ҳайдовчиларига сотиш учун 4 тадан енгил автомашина ва пул билан мукофотлаш учун 2 минг сўмдан пул: районларга — илғор хўжаликларга сотиш учун биттадан юк автомашинаси, энг яхши механик-ҳайдовчиларга сотиш учун 2 тадан енгил автомашина ва илғорларни мукофотлаш учун 500 сўмдан пул; совхозларга—энг яхши механик-ҳайдовчиларга сотиш учун биттадан енгил автомашина ва илғорларни мукофотлаш учун 300 сўмдан пул ҳамда колхозларга—энг яхши механик-ҳайдовчиларга сотиш учун биттадан енгил автомашина ва илғорларни мукофотлаш учун 200 сўмдан пул ажратилади. Енгил автомашиналар пахта териш машиналарининг энг яхши механик-ҳайдовчиларига сотилади.

Қизил байроқлар Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалиги министрлигининг, Ўзбекистон ССР Совхозлар министрлигининг, Ўзбекистон ССР Пахта тозалаш саноати министрлигининг, Ўзбекистон ССР Марказий статистика бошқармасининг ҳамда қишлоқ хўжалиги ва тайёрлаш ходимлари ва хизматчилари касаба союзи республика комитетининг тақдимига мувофиқ берилади.

Область партия комитетларига, Қорақалпоғистон АССРга ва область ижроия комитетларига пахта йиғим-теримида илғор районларга, колхозларга ва совхозларга топшириш учун кўчма Қизил байроқлар таъсис этиш, шунингдек ғўзаларни дефолиация қилишда қатнашаётган самолётларнинг экипажларини рағбатлантириш тадбирларини кўзда тутиш тавсия этилди.

Республика, область ва район газеталарининг редакцияларига, ЎзТАГга, Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг телевидение ва радиоэшиттириш Давлат Комитетига йиғим-теримга ва пахта тайёрлашга ҳозирликнинг боришини, янги ҳосилни йиғиштириб олиш ва пахта топширишнинг боришини газеталарнинг саҳифаларида, телевидение ва радио орқали тўлароқ ёритиш топширилди.

Республика газеталарининг саҳифаларида Ҳурмат тахтаси таъсис этилади. Бу ҳурмат тахтасига пахта тайёрлаш планини муддатидан илгари бажарган областлар ва районлар ёзиб борилади.

* * *

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети партия, совет, қишлоқ хўжалик ва тайёрлаш органлари, колхозлар ва совхозлар партия ва ҳукумат ғамхўрлигига жавобан давлатга 5 миллион тонна пахта сотиш юзасидан республика ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллик юбилейи шарафига олинган социалистик мажбуриятларнинг бажарилишини таъминлайдиган барча тадбирларни кўрадилар, деб ишонч билдирадилар.

Оққўрғон районидаги Ветинцев номли колхознинг Али Қораев бошлиқ бригадаси гектаридан 45 центнердан ошириб пахта ҳосили етказиш учун курашмоқда. Суратда: бригада бошлиғи А. Қораев ҳосилни кўздан кечирмоқда.

А. Тўраев фотоси.

40 ЦЕНТНЕР УЧУН

Тошкент қишлоқ хўжалигини механизациялаш инженерлари институтининг ўқув-тажриба хўжалиги қўшни Киров номли хўжаликдан ажралиб чиқиб, мустақил иш бошлаганига ўн йил бўлди.

Илгари у қолоқ участка бўлиб, ҳар гектар ердан олинадиган пахта ҳосили 17 центнердан ошмаган эди. Ҳозир эса гектаридан 30 центнердан ҳосил олиниб келинмоқда.

Кейинги йилларда хўжалигимизнинг қиёфаси тубдан ўзгариб кетди. Ер ости сувларини қочириб, тупроқнинг таркибини яхшилаш, каналларга бетон ётқизиш, далачиликдаги барча ишларни агротехника қоидалари асосида сифатли ўтказиш, хуллас мўл ҳосил учун барча тадбирларни амалга оширишда катта ишлар қилинди.

Бизнинг бригадамиз ўтган йили ҳосилдорликни 37 центнерга етказди. Дала ишлари долзарб келган кунларда студентлар бизга жуда яқиндан ёрдам бериб келмоқдалар.

Биз бу йил Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллик юбилейи шарафига ҳар гектар ердан қирқ центнердан «оқ олтин» етиштириш мажбуриятини олганмиз. Ҳозир даладаги барча ишлар ана шу юксак мажбуриятни бажаришга қаратилган. Бригадамиздаги ҳар бир механизатор, сувчи ва ғўзаларни парвариш қилишда актив қатнашаётган қиз-жувонлар ўз зиммаларидаги масъулиятни чуқур ҳис қилиб, самарали меҳнат қилмоқдалар.

Чигит экиш кўклам серёғин келиши муносабати билан бироз кечиккан бўлса-да, ҳозир барча майдонларда ғўза бир текис ҳосилга кирди.

М. НОЗИМОВ,
Ўрта Чирчиқ районидаги ТИИИМСХ ўқув-тажриба хўжалиги 1-бригадасининг бошлиғи.

Пскент районидаги «Гулистон» колхозининг деҳқонлари ҳосил тақдири ҳал қилинаётган шу кунларда янада ғайрат кўрсатиб меҳнат қилишяпти. Кўпгина майдонлар олти марта комплекс ишловдан чиқарилди. Қондириб сув берилди. Бундай майдонларда ғўза тез ҳосилга кириб, 7—9 тадан кўсак тўплади. Суратда: колхознинг илғор механизатори Ризқул Ботиров.

Ф. Лутфуллаев фотоси.

ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК ИШЛАРИ КУНДАЛИГИ

МЎЛ-КЎЛ ЕМ-ХАШАК УЧУН

Андижон областидаги колхоз ва совхозлар ем-хашак тайёрлашни муваффақиятли олиб бормоқдалар. Ем-хашак тайёрлаш плани 124 процент бажарилди. Тошкент ва Сурхондарё областларидаги хўжаликлар дағал хашак жамғариш планини яқинда бажарадилар.

Умуман республикада 3082 минг тонна хашак (сенажни қўшган ҳолда) тайёрланди. Бу эса планнинг 80,7 процентини ташкил этади. Сўнгги ҳафтада хашак тайёрлашнинг ўсиши 208 минг тоннага ёки 5,4 процентга етди. Қорақалпоғистон АССРдаги колхоз ва совхозлар ем-хашак тайёрлаш суръатларини кучайтирдилар. Бир ҳафта ичида 44,3 минг тонна ёки йиллик планнинг 12,8 проценти миқдорида ем-хашак тайёрланди. Бироқ планни бажариш учун ана шундай суръатлар билан яна тўрт ҳафта ишлаш керак, вақт эса ғанимат, яқинда пахта йиғим-терим мавсуми бошланади.

Бухоро ва Самарқанд областларидаги хўжаликлар бир ҳафта ичида ем-хашак тайёрлашда 5,9 процент ўсишга эришдилар. Планни бажариш учун эса яна 18 процент озуқа тайёрлаш керак.

Жиззах, Қашқадарё, Сирдарё, Наманган, Фарғона ва Хоразм областидаги хўжаликлар ем-хашак тайёрлаш планини атиги 68—76 процент бажариб, ҳамон орқада қолмоқдалар. Қиш мавсумида молларни озуқа билан таъминлаш учун август ойининг қолган кунлари ичида талаб қилинадиган ем-хашакнинг яна учдан бир-тўртдан бир қисмини жамғариш зарур.

Ем-хашак тайёрлаш юзасидан ўз мажбуриятларини атиги 40—60 процент бажарган Ленинобод, Нукус, Тахтакўпир, Мўйноқ, Олот, Когон, Бухоро, Томди, Ғаллаорол, Дўстлик, Зомин, Ғузор, Деҳқонобод, Задарё, Наманган, Чуст, Нурота, Пастдарғом, Гагарин, Олтиариқ, Ўзбекистон, Урганч районларидаги хўжаликларда жамоат чорвачилигини ем-хашак билан таъминлаш соҳасида ғоят ташвишли аҳвол вужудга келди. Область ва район партия, совет, қишлоқ хўжалик органлари бундай қолоқликнинг сабабларини дарҳол текшириб кўриб, ем-хашак тайёрлаш топшириқларининг сўзсиз бажарилишини таъминлаш учун конкрет тадбирлар белгилашлари ва амалга оширишлари лозим. Ем-хашак тайёрлаш планини бажармаган бирон колхоз ва совхоз қолмаслиги учун бутун чораларни кўриш керак.

Бу йил Тошкент, Сурхондарё, Жиззах, Андижон, Қашқадарё, Самарқанд областидаги хўжаликлар сенажга алоҳида эътибор бериб, ана шу қимматли озуқа бостириш планини анча ошириб бажардилар. Республикада 14 миллион тоннадан кўпроқ сенаж тайёрланди, сенаж бостириш плани яқинда бажарилади. Хоразм ва Фарғона областларида ҳамда Қорақалпоғистон АССР да сенаж тўғрисида ҳали ҳам ғамхўрлик қилинмаяпти. Тўрткўл, Беруний, Хўжайли, Қўнғирот, Кегайли, Тўрақўрғон, Пскент, Бағдод, Фрунзе, Қўшкўпир, Хива, Шовот районларида ва бир қанча бошқа районларда сенаж ҳаммадан кам тайёрланди, шу озуқани бостириш мажбуриятларини бажаришда кескин равишда орқада қолмоқдалар. Яхши сифатли сенажни етарли миқдорда тайёрламай туриб, айниқса қиш мавсумида сут етиштириш ва кўпайтириш проблемасини ҳал қилиш мумкин эмаслигини районлар ва хўжаликларнинг раҳбарларига эслатиб ўтиш лозим.

Хоразм областида витаминли ўт талқони тайёрлаш план атиги 14,1 процент, Наманган областида 23 процент, Сирдарё областида 30,7 процент, Жиззах областида 36,4 процент бажарилган. Витаминли талқон-ярим концентрактор ем айниқса ёш моллар учун етишмаган жойларда беданинг шундан кейинги ўримлари ҳисобига қимматли беда витамини талқонининг катта запасини вужудга келтириш зарур.

Республикада кўпгина хўжаликларда маккажўхоридан мўл ҳосил етиштирилди, унинг кўкпоясини силослаш муваффақиятли олиб борилмоқда. Шу йил 5 августдан 12 августгача ўтган ҳафта мобайнида 317 минг тонна силос бостирилиб, ўсиш 11 процентга етган. Наманган областида 55,2 минг тонна силос бостирилди ёки ўсиш 25,3 процентга етди. Бухоро областида эса ўсиш атиги 1,8 процент, Жиззах областида 2,7 процентни ташкил этди. Самарқанд ва Фарғона областларида ҳам силос бостириш суръатлари пастдир. Усиб турган силосбоп кўк поянинг тупида қуриб қолмаслиги учун дон олиш ва силос бостириш учун маккажўхори ўримини жадаллаштириш лозим. Бўшаб қолган майдонларга эса сентябрь ойининг бошида кўк озуқа олиш учун қишлайдиган оралиқ озуқабоп экинлар (жавдар, рапс, кузги сули ва шу кабилар)ни қайта экиш зарур.

Маҳаллий партия, совет ва қишлоқ хўжалик органлари, колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари ва мутахассислари иш мавсуми учун мустаҳкам озуқа запасини барпо этиш соҳасидаги ишни тузатишлари лозим. Хашак, пичан, силос тайёрлаш ишларини ялпи пахта терими бошлангунга қадар туғаллаш, ем-хашакни қишлоқ жойларига ташиб қўйиш, озуқани яхши ҳисобга олиш ва пухта сақлашни ташкил қилиш керак.

УзТАГ

ЧИННИЛАРДА ЎЛКА ЖИЛОСИ

РЕПОРТАЖ

Тошкент чинниси! Унинг довруғи кенг тарқалган. Ўзбек чинни идишлари ўзининг нафислиги, жарангдорлиги билан кўпгина кўргазмаларда юксак баҳо олган, харидорларнинг эътиборини қозонган.

Тошкент чиннисининг шоншуҳрати ҳақида гап кетганида завод рассомларининг меҳнатларини алоҳида тилга олиш лозим. Чунки улар корхонада ишлаб чиқарилаётган чойнак, пиёла, лаган, косаларнинг харидорсевар бўлишига муҳим ҳисса қўшиб келмоқдалар.

Хамидулла Рихсиев бошлиқ бадиий лабораторияда шу кунларда иш айниқса, қизиган. Рассомлар республикамиз ва Ўзбекистон Компартиясининг олтин тўйига янгидан-янги безаклар тайёрлашяпти. Лаборатория токчаларига, жавонларга териб қўйилган турли хил чинни идишларнинг деярли ҳаммаси юбилейга аталган совға буюмлари намуналари.

...Токчадаги лаганларнинг бири кишн диққатини ўзига тортади. Сочлари майда ўрилиб елкасига ташланган ўзбек қизи бир кафтида мева, иккинчи кафтида олма-узум тўлдирилган саватни тутганича кимгадир пешвоз чиқиб турибди: меҳмондўст ўзбек қизи меҳмонларга серқуёш ўлка нознеъматларини ҳадя этяпти.

Шу ўринда заводга Америка Қўшма Штатларидан келган бир хатнинг мазмунини айтиб ўтиш характерлидир: «Тошкент чинни қиролига! Бизнинг мамлакатда ташкил этилган кўргазмада Сиз ишлаб чиқарган чинни буюмлар шон-шуҳрат қозонди. Сиздан илтимос, чойнак, пиёла, лаган, косалардан бизнинг мана шу адресга экспорт қилсангиз».

Шундай, Тошкент чинниси фақат Иттифоқимизда эмас, балки чет элларда ҳам катта шуҳрат қозонган.

Рассом Ёқуб Қорабоев 15 йилдан бери шу корхонада ишлайди. У дастлабки бирнеча йил гул солиш цехида меҳнат қилди. Изланувчанлиги, гўзалликни нозик ҳис этиши,ҳақиқий ижодкорга хос ўткир диди туфайли тез орада ҳурмат-эътибор қозонди. Кейин Ёқуб акани бадиий лабораторияга ишга ўтказишди. Бу воқеа рассомга янги куч, янги илҳом бахш этди, ўз устида яна ҳам кўпроқ, жиддийроқ ишлай бошлади. Мана ҳозир Ёқуб ака лабораториянинг энг уста рассомларидан бири. Республика юбилейига бағишлаб тайёрланаётган безакларнинг кўп қисми Ё. Қорабоев ижодига мансуб.

ЎзССР ва Ўз Компартиянинг 50 йиллиги олдидан

Яқинда ишлаб чиқарилган янги вазага «Ўзбекистон 50 йиллиги» номи берилди. Кишининг диққатини ўзига торта оладиган бу бежирим вазада республикамиз герби акс этган ва «ЎзССР 50 йиллиги» ёзуви битилган. Герб ва ёзув вазага ишланган безакка омухта бўлиб, яхлит бир гўзаллик кашф этган...

В. И. Ленин Марказий музейининг Тошкентдаги филиали тошкентликлар учун, бутун дунё меҳнаткашлари учун муқаддас даргоҳ. Шаҳримиз ҳуснига ҳусн қўшиб турган бу мармар кошонани республикамиз меъморчилиги тарихининг порлоқ саҳифаларидан бири дейиш мумкин. Ёқуб ака ҳам музей аксини юбилей вазасига туширишга жазм этган. Музей сурати битилган бу ваза чиройли ва улуғворлиги билан ажралиб туради.

Пахта — ўзбек халқининг ифтихори, миллий бойлиги. Бу нарса ҳам рассомлар назаридан четда қолмади. Икки кафтида қуёшдек нур сочаётган бир лўппи пахтани тутиб турган пахтакор қиз сурати юбилей чойнакларида акс этган.

— Чинниларга безаклар тайёрлашда шаклан миллийликка аҳамият берамиз,— дейди лаборатория бошлиғи, моҳир рассом Хамидулла Рихсиев,—барчага маълум, пахта гулли пиёлаларимизга айниқса талаб катта. Бундай маҳсулотлар учун чет эллардан кўплаб буюртмалар оляпмиз.

Лабораторияда безаклар туғилади, илк бор дунёга келади. Янги безаклар бадиий кенгашда атрофлича муҳокама қилиниб, энг мақбуллари оммавий ишлаб чиқариш учун қабул қилинади. Гул солиш цехида эса ана шу намуналар асосида чинниларга сайқал берилади. Бадиий лабораторияда Ботир Собиров, Анвар Нуъмонов, Аҳмад Мирзабоев каби нафосат ошиқлари бирнеча йиллардан бери самарали ижод қилиб келишяпти. Лаборатория ҳар йили план бўйича 20—25 хил янги безакларни ишлаб чиқаришга жорий этиши керак. Бу вазифани муваффақиятли бажариш билан бирга, пландан ташқари ҳам кўплаб безаклар тайёрлашмоқда.

Шундай, ўзбек чиннисининг довруғини жаҳонга таратишда, корхона шуҳратига шуҳрат қўшишда бадиий лаборатория рассомларининг ҳиссаси катта. Республикамиз олтин тўйига муносиб тўёналар билан боришга аҳд қилган чиннисоз жилокорлар нафосат оламида яхшигина ижодий ютуқларни қўлга киритишмоқда.

Ҳ. ОЛИМЖОНОВ.

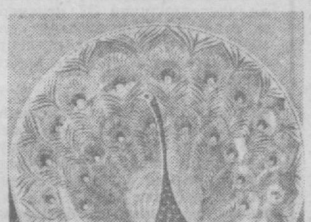

Суратларда: бадиий лаборатория бошлиғи Х. Рихсиев (чапда) рассом Ё. Қорабоев билан юбилей безакларини муҳокама қилишяпти. Юбилей совғалари (ўнгда).

САМАРАЛИ ЎҚИШ

Янгийўл шаҳар ижроия комитети депутатлар билан ишлашда янги ва қулай усуллардан фойдаланмоқда. Бу ерда ёш депутатларга ўз бурчлари ва вазифаларини тушунтириш, уларга халқ ишончли вакилининг статуси тўғрисидаги қонунни шарҳлаб бериш мақсадида «Депутат кунлари ташкил этилган. Депутат кунларида давлат ҳокимиятининг турли органларига сайланган вакиллар бирга тўпланишиб, конкрет масалалар тўғрисида гаплашадилар. Кейинги йиллар ичида шаҳар хўжалигини яхшилаш, ободончиликни йўлга қўйиш, аҳолига маданий-маиший хизмат кўрсатишни яхшилаш бўйича кўпгина ишлар амалга оширилди. Депутатлар ана шундай йиғилишларда ўз иш тажрибалари ҳақида бирбирларига гапириб берадилар, шаҳар Советининг бутун фаолиятини янада активлаштириш юзасидан ўзларининг таклиф ва ташаббуслари билан чиқадилар.

Депутатлар кунига бағишланган машғулотлардан бирида шаҳар аҳолисига маиший хизмат кўрсатиш комбинатининг тикувчиси М. Ҳасанова сўзга чиқиб, у ўз корхонасида янги техниканинг жорий қилиниши натижасида меҳнат унумдорлиги ортганлиги, ишлаб чиқарилаётган маҳсулотга сарфланаётган ҳаражатнинг камайганлиги ва бунинг натижасида мажбуриятлар ортиғи билан бажарилаётганлиги тўғрисида гапириб берди. Депутатнинг ўзи эса кунлик нормасини 8—10 процентга ортиғи билан бажармоқда. Тикувчи депутатлик постида ҳам алоҳида активлик кўрсатаётир.

«Депутатлар кунлари» машғулотлари давомида шаҳар Советининг депутатларидан ёғ-мой комбинатининг ишчилари А. П. Запара, Ю. Абдужабборов, қурилиш-монтаж бошқармасининг ишчиси Н. Қосимов, шаҳар касалхонасининг врачи И. С. Дон ва бошқалар жуда ажойиб таклифлар билан чиқдилар.

Шуни айтиш керакки, депутатлар куни фақат шаҳар ижроия комитети қошидагина эмас, балки корхоналар, ташкилотлар ва муассасаларда ҳам ўтказилмоқда. Депутатлар ана шундай машғулотлар вақтида тегишли корхоналарнинг ўзига хос хусусиятларини янада чуқурроқ билиб олмоқдалар. Бу эса халқ манфаати йўлида хизмат қилишга катта имконият яратаётир.

З. ЭРНАЗАРОВ,
Янгийўл шаҳар ижроия комитетининг раиси.

„ҲУРМАТ КИТОБИ"ГА ЁЗИЛДИЛАР

Шаҳар комсомол комитети томонидан таъсис қилинган «Ҳурмат китоби»га кўпгина илғор кишиларнинг номлари ёзилди. Ёшларнинг бир группа мураббийлари ҳам шундай ҳурматга сазовор бўлдилар.

Тошкентдаги шаҳар ҳунар-техника билим юртларидан бир нечтаси ҳам шу китобга ёзиш учун тавсия қилинди. 9, 11-билим юртларининг моҳир ва тажрибали ўқитувчилари номларини китоб саҳифаларидан ўқиш мумкин.

Бу йил ўқишни муваффақиятли тугатган 12 нафар йигит-қизнинг номи ҳам «Ҳурмат китоби»га ёзилди.

Тошкент трикотаж фирмасида ўрта мактабларни тамомлаб кела ётган ёшларга касб ўргатиш ва ёш ишчиларнинг маҳоратини оширишга алоҳида эътибор берилади. Фирмада кўп йиллдан бери меҳнат қилаётган тажрибали ишчи Марфа Королькова ўнлаб малакали шогирдлар тарбиялади. Суратда: М. Королькова ёш шогирди Сабоҳат Ҳакимова билан. М. Нуриддинов фотоси.

Тошкент область халқ контроли комитетида

ОҚҚЎРҒОН РАЙОН ХАЛҚ КОНТРОЛИ КОМИТЕТИНИНГ 1974 ЙИЛ ПАХТА ҲОСИЛИНИ ЙИҒИШТИРИБ ОЛИШГА ТАЙЁРЛАНИШ ВА ТЕРИМНИ ЎТКАЗИШ ДАВРИГА МЎЛЖАЛЛАГАН ТАДБИРЛАРИ

Область халқ контроли комитети Оққўрғон район халқ контроли комитетининг 1974 йил пахта ҳосилини йиғиштириб олиш даврига белгилаган тадбирларини маъқуллади.

Район халқ контроли комитетларига оққўрғонликлар ташаббусини кенг қўллаб-қувватлаш, маҳаллий шарт-шароит ва имкониятлардан келиб чиқиб, барча халқ назоратчиларининг ҳосилни йиғиштириб олиш ва теримни ўтказишда актив иштирок этишини таъминлаш бўйича конкрет тадбирларни белгилашлари топширилди.

Район меҳнаткашлари тўққизинчи беш йилликнинг тўртинчи, белгиловчи йилида республиканинг ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллиги шарафига юксак социалистик мажбуриятлар олдилар. Улар Ватанга 62 минг тонна «оқ олтин» топшириш, етиштирилган ҳосилнинг 80—90 процентини машиналар билан териб олиш, халқ хўжалик планини 20 кун ичида, социалистик мажбуриятни эса 30 кунда бажаришга қарор қилдилар.

Бу катта ва масъулиятли ишда район партия ва совет органларига халқ назоратчилари ҳар томонлама ёрдам кўрсатадилар. Халқ назоратчилари қарор қилдилар:

колхозлар ва совхозларда, тайёрлаш пунктлари ва пахта тозалаш заводларида, пахта тайёрлашнинг барча ҳал қилувчи участкаларида қўшимча 200 та назорат постлари тузилсин. Муддати — 1 сентябргача;

район мутахассислари билан биргаликда пахта ҳосилини йиғиштириб олиш техникасининг теримга тайёргарлигини текшириб кўрилсин, пахта териш машиналарининг механик ҳайдовчилар билан икки сменали ишлашига етадиган даражада комплектланиши учун ҳамма чораларни кўриш керак. Муддати — 20 августгача;

техника ёрдами кўрсатадиган бригадаларнинг, район «Узсельхозтехника» бирлашмасининг, автобус-таксомотор парки ва 46-автобазанинг махсус транспорт билан, пахта териш техникаси учун ишлатиладиган инструментлар ва эҳтиёт қисмлар билан комплектланганлигини текшириб кўриш керак. Муддати — 25 августгача;

район «Комсомол прожектори» штаби билан биргаликда машина теримига ажратилган майдонларнинг агротехника тайёргарлигини текшириб рейд уюштириш, бу майдонларни ёввойи ўтлардан ўз вақтида тозалаш чораларини кўриш керак. Машиналар айланадиган жойларни тайёрлашга алоҳида эътибор бериш керак, бунда ғўзани пайхон қилмай, майда арикчаларни текислаш, марза ва карталар чеккаларидаги йўллардан фойдаланишга эътибор бериш керак. Муддати — 1 сентябргача;

Хўжаликларнинг дефолиантлар билан, самолётлар ва ерда ишлайдиган аппаратлар билан таъминланганлигини, аэродромларнинг тайёргарлигини текшириб кўриш керак. Халқ назоратчиларининг энг биринчи вазифаси дефолиациянинг вақтида ва сифатли ўтказилиши устидан назорат қилишдан иборатдир. Шу мақсадларда мутахассисларни жалб қилиб, районнинг барча хўжаликларида дефолиациянинг сифатини текшириш юзасидан рейдлар ўтказиш лозим. Муддати — 10 сентябргача;

касаба союз ва комсомол ташкилотлари билан биргаликда пахта заводлари, пахта пунктлари, сушилка-тозалаш цехларининг янги пахта ҳосилини қабул қилиб олиш, қайта ишлаш ва сақлашга тайёргарлигини кўрикдан ўтказиш керак. Торози хўжалиги, майдонлар, ёнғинга қарши инвентарлар, юклаш-тушириш техникасининг кадрлар билан таъминланганлигини, лабораторияларнинг техникавий жиҳозланганлигини ва приборларнинг тўғри ишлашини текшириб кўриш керак. Муддати — 20 августдан 1 сентябргача;

колхозлар ва совхозларнинг этаклар, қоп-қанорлар, торозилар билан таъминланганлигини, пахта хирмонлари, сушилкаларнинг тайёрлигини, пахта теримида машиналар ва агрегатларнинг тўхтовсиз ишлаши учун зарур бўлган ёнилғи-мойлаш ва бошқа материалларнинг мавжудлигини оммавий текширишдан ўтказиш керак. Муддати — 1 сентябргача;

район даволаш санитария бирлашмаси билан бирга термимчиларга медицина хизмати кўрсатишнинг аҳволини, бригадалар, колхоз ва совхозларнинг аптечкалар билан таъминланганлигини текшириб кўриш керак. Муддати—5 сентябргача;

дала шийпонларида иссиқ овқатни ташкил этиш йўлга қўйилганлигини ҳар куни назорат қилиб бориш, бригадаларда кўчма савдонинг аҳволини мунтазам текшириб туриш, керакли ассортиментдаги товарлар билан таъминланганлигига алоҳида эътибор бериш керак. Колхозчилар, совхоз ишчилари ва теримга жалб қилинган аҳоли учун зарур маданий-маиший шароитлар яратилганлигини кузатиб бориш керак. Муддати — бутун терим давомида;

колхозлар, совхозлар, қишлоқ хўжалик ташкилотларидаги барча халқ назоратчиларининг асосий вазифаси — ҳар бир пахта терадиган ва кўсак терадиган машиналарнинг, подборшчикларнинг, кўрак чувийдиган, транспорт воситаларининг юксак унум билан ишлаши юзасидан доимий назорат қилиб бориш, машиналар ва механизмларнинг техник ёки бошқа сабаблар билан тўхтаб қолишига йўл қўймасликдан иборат. Муддати—бутун терим давомида;

терим сифати устидан қатъий назорат ўтказиш, ифлосланган ва нормадан юқори нам пахта ҳосилининг топширилиши фактларига ўз вақтида чек қўйиш керак. Машинада териладиган пахтанинг ифлосланганлигини бўлиб-бўлиб аниқлашни ташкил этишга эътибор қилиш лозим. Муддати — бутун терим давомида;

пахтани териш, ортиш ва сақлаш давомида ҳосилнинг нобуд бўлишига йўл қўймаслик учун доимий эътибор бериб туриш керак. Пахта тўкилиши мумкин бўлган ерларнинг ҳаммасида махсус тайёрланган яшикларга «оқ олтин»ни нобуд қилмай, солинишини назорат қилиб бориш керак.

Районнинг 1,5 минг кишидан иборат халқ назоратчилари пахта ҳосилини давлатга топшириш юзасидан мажбуриятларнинг муддатдан илгари бажарилиши учун социалистик мусобақада актив иштирок этадилар ва меҳнатга яроқли ҳамма аҳолининг теримга сафарбар қилиниши ҳамда кундалик ва мавсум нормаларининг бажарилишига ёрдам берадилар.

Кўрик, рейд ва текшириш натижалари район газетаси саҳифаларида, халқ контроли группаси ва постларининг «Жанговар варақала»рида, «Комсомол прожектори»да кенг ёритиб борилади, зарур бўлган ҳолларда эса халқ контроли комитети коллективларининг, партия ва совет органларининг муҳокамасига қўйилади.

ПАРТИЯ ЎҚУВИ ҲОЗИРГИ ВАЗИФАЛАР ДАРАЖАСИДА БЎЛСИН

ПАРТИЯ ВА ИҚТИСОДИЙ ЎҚУВ СИСТЕМАСИДА 1974—1975 ЎҚУВ ЙИЛИГА ТАВСИЯЛАР

Тошкент область партия ташкилотлари сиёсий ва иқтисодий таълим системасида янги ўқув йилига тайёргарликни бошладилар. Бу тайёргарлик 1974 йил халқ хўжалик планларини муддатидан илгари бажариш учун, Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллигини муносиб кутиб олиш учун умумхалқ социалистик мусобақаси қизиб бораётган шароитда ўтмоқда.

Бошланаётган ўқув йилида асосий вазифалардан бири шундаки, марксизм-ленинизм назариясини, КПСС тарихи ва сиёсатини ўрганиш жараёнида коммунистларнинг кенг қатламининг партия ҳужжатларида баён этилган ғоявий-назарий қоида ва хулосаларни тўлароқ ўзлаштиришга эришишлари лозим. Бу қоида ва хулосалар марксизм-ленинизмнинг ажралмас таркибий қисми сифатида қараб чиқилиб ўрганилиши керак. Барча ўқув курсларининг бу қоида ва хулосалар билан изчил бойитиб борилиши ҳамда сиёсий ва иқтисодий таълим системасидаги машғулотларнинг мазмунига сингдирилиши пропагандани ҳаёт билан алоқасини мустаҳкамлашга, сиёсий фикрлаш доирасини кенгайтиришга, кадрларни ҳозирги замон партия ориентацияси билан қуроллантиришга имкон беради.

Шунга мувофиқ пропагандистлар ва тингловчиларнинг эътибори марксизм-ленинизм классикларининг асарларини, КПСС XXIV съезди материаллари ва партиянинг бошқа ҳужжатларини, илмий коммунизмнинг актуал проблематикасини чуқур ўрганишга қаратилиши лозим. КПСС Марказий Комитетнинг 1973 йил апрель ва декабрь Пленумлари қарорларидан келиб чиқадиган, КПСС Марказий Комитетининг 1974 йил вазифалари ва СССР Олий Советига сайловлар муносабати билан партияга ва халққа Мурожаатларидан, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг Марказий Комитетнинг декабрь Пленумида, қўриқ ерларни ўзлаштиришнинг йигирма йиллигига бағишланган тантанали мажлисда, ВЛКСМ XVII съездида, Москва шаҳар Бауман округи сайловчилари олдидаги нутқларидан келиб чиқадиган масалаларга алоҳида эътибор бериш керак. Бу масалалар биринчи галда илмий-техника тараққиётини жадаллаштириш асосида ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш, хўжалик фаолиятини бошқаришнинг услуб ва методларини такомиллаштириш, иш сифатини яхшилаш, партиянинг ҳозирги босқичдаги аграр сиёсати проблемаларидан иборат. Шунингдек, меҳнаткашлар фаровонлиги ва маданий даражасини яхшилаш, халқнинг социал бирлигини янада мустаҳкамлаш, социалистик демократияни ривожлантириш, КПССнинг халқаро фаолияти ва идеология кураши масалалари ҳам шулар жумласидандир. Бундан ташқари совет халқининг Улуғ Ватан урушида қозонган ғалабасининг 30 йиллиги ҳамда Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси тузилганлигининг 50 йиллиги билан боғланган масалаларни ҳам назарда тутиш мақсадга мувофиқдир.

Коммунистларнинг, барча совет кишиларининг назария, сиёсат ва ижтимоий практиканинг актуал проблемаларига қизиқиши кучайиб бораётганлиги, тингловчиларнинг ўқувга тобора қизиқаётганлиги ўқув мазмунини актуаллаштириш, унинг ҳаёт билан алоқасини мустаҳкамлашни машғулотларнинг актив формаларини кенг қўлланишни, сиёсий ва иқтисодий таълимнинг қўйилишида ҳижжалаб ўқиш, формализмга чек қўйишни тақозо этади.

Ана шуларни ҳисобга олиб, ўқув планлари ва программаларига ўқув ва методик қўлланмаларга маълум ўзгаришлар ва қўшимчалар киритилади.

Партия ўқуви системасининг **бошланғич звеносида** В. И. Ленин биографияси, сиёсий ва иқтисодий билимлар асослари ўрганилади. Бу предметларни ўрганиб, билим ва кўникмалар ҳосил қилган тингловчилар ўқувнинг навбатдаги босқичига ўтган бўлсалар, уларга марксизм-ленинизм асослари мактаби ўқув планига кирадиган предметларни ўрганиш тавсия қилинади. Бунда уларнинг ўрта звено барча курсларини муайян изчиллик билан эгаллашлари керак деган талабни олдинга суриш шарт эмас. Бундай тингловчиларга ўзлари учун қизиқиш туғдирган ва кучлари етадиган предметларни ўрганиш имкониятини яратиш керак. Масалан, улар КПСС тарихи, илмий коммунизмнинг оммабоп курсини ўрганишлари мумкин. Бу предметларни ўрганиш муддатлари тингловчиларнинг тайёргарлиги даражасини ҳисобга олиб белгилаб қўйилади.

Бошланғич сиёсий мактабда ўқувни давом эттирадиган ўртоқларга келсак, улар учун янги ўқув курси — «КПССнинг ички ва ташқи сиёсати масалалари» курси киритилади. Бу ўқув курси партия ва ҳукуматнинг кундалик ҳужжатларини, беш йилликни муваффақиятли бажаришга, XXIV съезд томонидан ишлаб чиқилган ички ва ташқи сиёсатни амалга оширишга қаратилган КПССнинг тадбирлари ва амалий фаолиятини ўрганишга бағишлангандир. Бу курс программаси бир йиллик ўқувга мўлжалланган бўлиб, учта темани ўз ичига олади: 1) экономика қурилиши масалалари; 2) социал-сиёсий тараққиёт масалалари; 3) КПССнинг халқаро фаолияти масалалари.

Партия ўқувининг ўрта звеносида марксизм-ленинизм асослари мактабларининг ўқув курсини ўрганиш ва ўзлаштиришни якунлашга эътиборни жалб этиш лозим. Бу курс КПСС тарихи, сиёсий иқтисодий, фалсафа, илмий коммунизм, экономика ва бошқариш асосларини ўз ичига олади. Тингловчилар бунда ўқувнинг навбатдаги олий звеноси учун зарур бўладиган мустақил равишда билим олиш кўникмалари ҳосил қилиб боришларига алоҳида эътибор қилинади.

Айрим партия ташкилотларида ўтган ўқув йилида тингловчиларнинг жуда оз қисми марксизм-ленинизм асослари мактаблари ўқув курсини тамомладилар. Улар орасидан олий звенога ўтмайдиганлар учун марксизм-ленинизмнинг таркибий қисмларидан бирини чуқурроқ ўрганиш тавсия этилади. Илмий коммунизмнинг тўла курсини биринчи манбаларни кенгроқ ўрганган ҳолда ўқиш мақсадга мувофиқдир. Айрим ҳолларда коммунистларнинг таклифларини ва составини ҳисобга олиб, «КПССнинг ички ва ташқи сиёсати масалалари курси»ни тавсия этиш ҳам мумкин. Бунда КПСС ҳужжатларини ўрганишга асосий эътибор қилинади.

Партия ўқувининг олий звеносида ўқув одамларнинг ғоявий қизиқишлари, уларнинг ишлаб чиқариш ва ижтимоий-сиёсий фаолият эҳтиёжларини ҳисобга олган ҳолда ташкил этилади.

КПСС Марказий Комитети кўрсатмаларидан келиб чиқиб, Тошкент область партия комитетининг сиёсий маориф уйи 1974—1975 ўқув йилига олий звено учун қуйидаги проблемалар бўйича мунтазам ишловчи область семинарларини ташкил этишни планлаштирмоқда:

1. КПСС тарихи ва партия қурилиши проблемалари бўйича:

а) КПСС XXIV съезди коммунистик қурилишда партиянинг роли ўсиб бориши тўғрисида.

б) В. И. Лениннинг миллий масала бўйича асарлари—КПСС миллий сиёсатининг назарий асоси.

в) Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг коммунизм учун курашнинг асосий босқичларидаги стратегия ва тактикаси.

г) КПССнинг XXIV съезди ҳозирги босқичда идеология курашининг вазифалари тўғрисида.

ЯНГИЛИКЛАР ХУШХАБАРЛАР

ЯНГИ ИНСТИТУТ

Тошкентдаги педиатрия илмий-текшириш институти кейинги йилларда аёл—оналаримизнинг соғлигини сақлаш соҳасида катта тажриба тўплади, юксак малакали акушер-гинекологлар етишиб чиқди. Ана шуни ҳисобга олиб, республика медицина фанининг янги марказини ташкил этишга, акушерлик ва гинекология илмий-текшириш институтини ташкил этишга қарор қилинди.

Шу кунларда Юнусобод массивида бу янги илмий-текшириш институти учун қурилиш ишлари бошлаб юборилди, бошқа ташкилий масалалар ҳам ҳал этилмоқда. Яқин келажакда кўпсонли лаборатория ва диагноз қўядиган хоналарига эга бўлган 300 койкали етти қаватли бино қад кўтаради. Институтнинг илмий техника базасини мустаҳкамлаш юзасидан ҳам зарур тадбирлар белгилаб қўйилди. Келажакда институт койкалари сони 500 га етади, илмий-тадқиқотлар кўлами кенгаяди.

ҚИШЛОҚ ЭКРАНИ —ДЕҲҚОНЛАРГА

Қишлоқ хўжалиги фильмлари республика фестивалида касаба союзларининг мингга яқин қурилмалари ва кўчма кинолари қатнашмоқда. Областимиз колхоз ва совхоз клублари, дала шийпонлари экранларида пахтачилик, сабзавотчилик, чорвачилик, ирригация механизацияга оид фильмлар билан бирга Ўзбекистонимизнинг олтин юбилейига бағишланган фильмларга ҳам кенг ўрин берилмоқда.

Совет воқелиги, кишиларимизнинг шонли меҳнати, турмуш маданиятини тараннум этувчи бадиий-ҳужжатли фильмлар намойиш этилаётир. Ҳозир бу соҳада областимизда 370 дан ортиқ кино қурилмалари иш олиб бормоқда. Айниқса, Оққўрғон, Оржоникидзе, Бўстонлиқ районларидаги кинолаштириш бошқармаларининг иши диққатга сазовордир. Уларда малакали киномеханиклар хизмат қиладилар. Механиклар ҳар бир сеанс олдидан томошабинларга намойиш этиладиган кинонинг моҳиятини тушунтирадилар.

ШАҲАР— ҚИШЛОҚҚА

Саноат корхоналарининг қишлоққа оталик ёрдами йил сайин самарали бўлмоқда. Тошкентдаги трактор заводи коллективи ўзининг юбилей йили учун олган социалистик мажбуриятида оталиқларидаги хўжаликларга пландан ташқари 300 минг сўмлик техника воситалари ва эҳтиёт қисмлари етказиб беришга аҳд қилган эдилар. Азаматлар ўз сўзларининг уддасидан чиқиб, Юқори Чирчиқ районидаги «Политотдел», Сирдарё областидаги 6 совхоз деҳқонларига йиғим-терим мавсуми учун мўлжалланган кўплаб механизмларни жўнатмоқдалар.

Завод июль ойида бу колхозларга пландан ташқари ишлаб чиқилган тўртта трактор юборди.

Заводнинг инженер-техник мутахассислари деҳқонлар ҳузурида тез-тез бўлиб, қишлоқ хўжалик машиналаридан самарали фойдаланиш, ремонт ишларини сифатли ўтказишда қимматли маслаҳат, амалий ёрдам бериб турибдилар. Авжи дала ишлари қизғин кунларда эса заводда бу хўжаликларга иккита ремонтчи слесарлар группаси юборилади. Кўчма устахоналар бевосита даланинг ўзида деҳқонларга техника хизматини кўрсатади.

Ўроқ ва болға ҳамкорлиги ҳеч шубҳасиз деҳқонга ҳам, ишчига ҳам катта маънавий озиқ ва мадад бўлмоқда.

Пахта целлюлозаси химияси ва технологияси илмий-тадқиқот институти коллективи сўнгги йилларда республикамиз пахтачилигини ривожлантириш соҳасида бир қатор янгиликлар яратди. Шу кунларда улар муҳим халқ хўжалиги аҳамиятига эга бўлган илмий тадқиқотлар устида иш олиб бормоқдалар. Ёш илмий ходим Гулсара Маткаримова ҳам бунга самарали ҳисса қўшмоқда.

И. Глауберзон ва В. Сироткин фотолари.

ДОНОРЛАР

Оққўрғон посёлкаси марказидаги шифохонанинг қон қуйиш бўлими. Коридор ва хоналар саранжом-саришта. Деворларга осиб қўйилган тувакчалардаги анвойи гуллар.

Врачга кўриниш учун беш-олти чоғлик киши навбат кутиб турибди. Булар актив донорлар эди. Улардан бири чақалоққа қон бериш истаги билан бу ерга келган, иккинчи ўз дўсти ёки оғайнилари дардига малҳам бўлмоқчи.

Мана қабул бошланди. Врач Элвира Разиева ўз хонасида.

— Ассалому алайкум, чақиртирган экансиз.

— Салом, яхши келибсиз. Хабарингиз бўлса керак, жиянчангизнинг дармони йўқ. Зудлик билан қон қуйишга тўғри келади.

— Биламан, олинган қон группаси унга тўғри келса бас.

Элвира Разиева йигитнинг қон босимини ўлчади.

— Бир томчи соф қон инсон ҳаётини сақлаб қолишга имкон беради,— дейди Разиева. — Бўлимимизда турли группадаги қонлар сақланади.

Жамоатчи донорлар сафини кенгайтириш учун бир қатор ишлар амалга оширилди. Жойларда группа усулида қон олиш йўлга қўйилди. Ҳамид Олимжон номли, Калинин номли ва «Ленинизм» колхозларида ҳам бу усулдан фойдаланилмоқда. Ҳозирги кунда Оққўрғон районидаги Соат Эргашев, Холбуви Хўжаевалар «III даражали донорлар» деган шарафли номга эга бўлишди.

Ғ. ТОЖИБОЕВ.

ЎСМИР ВА ҚОНУН

Партия ва ҳукуматимиз социалистик қонунчиликни мустаҳкамлашни совет давлатининг янада ривожланишидаги, мамлакатимизда коммунизм қуришдаги энг объектив шарт-шароитлардан бири деб ҳисоблайди. КПСС Марказий Комитетининг партия XXIV съездига докладида партия, совет, касаба союз, комсомол ташкилотлари қонунчиликни мустаҳкамлаш учун барча тадбирларни амалга оширишлари кераклиги таъкидланади. Ҳуқуққа, қонунга бўлган ҳурмат ҳар бир инсоннинг энг ишончли эътиқоди бўлиб қолмоғи зарур.

Бизнинг ёшларимиз — коммунизм қурувчиларнинг кўп миллионли отрядидир. Шунинг учун ҳам уларни тўғри тарбиялаш, йигит ва қизларда коммунистик дунёқарашни шакллантириш, ёшларни ғоявий ва маънавий жиҳатдан чиниқтириш жамиятимиздаги энг асосий масалалардан бири ҳисобланади. Бу жиҳатдан юстиция министрлиги зиммасига жуда катта ва масъулиятли вазифалар топширилган. Айниқса мавжуд қонунчиликни ишлаб чиқариш коллективларида, турар-жойларда кенг пропаганда қилишга эътибор кучайтирилмоқда.

Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг 1968 йил 5 январь кўрсатмасига биноан қонунчиликни мактабларда, ҳунар-техника билим юртларида, ўрта ва олий ўқув юртларида пропаганда қилиш бўйича анчагина ишлар амалга оширилди. Лекин кўпгина практик ходимлар, олимларнинг фикрларига қараганда ҳуқуқни ўрганиш масаласи мактаблар ва ўқув юртлари программасига бошқа предметлар қатори қатъий киритилиши керак.

Жамиятшуносликдан дарс берувчи ўқитувчилар фақатгина қонунчилик асослари бўйича факультатив машғулотлар олиб бормасдан, балки қонунчиликни кенг тушунишлари, уни кўпгина мисоллар асосида ўқувчиларга тушунтириб беришлари, суд органлари билан яқиндан алоқа боғлашлари керак. Бу машғулотларни олиб бориш учун юстиция ва суд ходимлари таклиф қилинса, мақсадга мувофиқ бўлар эди.

Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитети, Юстиция министрлиги ва республика маориф министрлиги ёшлар орасида ҳуқуқ пропагандасини кучайтириш борасида ҳамкорликда кўпгина ишларни бажардилар.

Айтайлик, ўсмирлар ҳуқуққа риоя қилмай нуқсонга йўл қўйдилар. Мана, республика суд органларининг ишидан бир мисол. Тошкент шаҳар суди тўрт нафар ўсмирнинг ишини кўриб чиқди. Улар тунда озиқ-овқат магазинига кириб, қоровулга бир неча бор зарба етказганлар. У ўша ернинг ўзидаёқ ҳалок бўлган. Кейин ўсмирлар спиртли ичимликлар ўғирлашган. Ўсмирлардан уч нафари Тошкентга практикага келган, улар ичкиликка ружу қўйишган. Кейинчалик пуллари тамом бўлгач, жиноят йўлидан борганлар.

Суд жараёни назоратсиз қолган ўсмирларнинг қандай қабиҳликларга боришларини ёрқин кўрсатиб берди. Бу ўсмирларга билим юрти ўқитувчилари етарли эътибор бермаганлар. Ёшларнинг дам олиши, бўш вақтдан фойдаланиши, ётоқхонада яшовчи ўсмирлар ва ёшларнинг ҳаётидан бехабар қолиш натижасида ана шундай кўнгилсиз ҳодисалар содир бўлган. Уларга ҳеч ким на ота-оналари, на ишлаб чиқаришдаги устозлари ичкиликнинг хавфли эканлиги тўғрисида оғиз ҳам очмаган. Ўсмирларда совет кишисининг бурчи ҳақида тўғри тасаввур ҳам шаклланмаган.

Ҳуқуқбузарлар тегишли жазо олишди. Лекин бу тўрттала ўсмирнинг қора курсида ўтиришида уларни тарбиялаш билан машғул бўлган ходимларнинг айби ҳам кам эмас. Баъзан шундай ота-оналар ҳам учрайдики, улар ўзларининг ҳатти-ҳаракатлари билан ўсмирларни тарбиялашга катта ҳалал етказадилар. Ёки кўпгина ўсмирлар маънавий жиҳатдан инқирозга учраган оилаларда тарбия олиш натижасида оғир жиноятларни содир қиладилар.

Ота-оналарнинг социалистик жамият ахлоқ кодексига мос келмаган ҳар бир ҳатти-ҳаракати жамоатчилик орасида доим муҳокама қилиб турилиши ва улар тегишли жазо олишлари керак. Бу борада ўртоқлик судлари анчагина ишларни амалга оширишлари мумкин. Лекин бу судлар кўпинча пассивлик қилиб коладилар.

Ҳуқуқ пропагандаси янги жамият кишисини тарбиялашда энг муҳим воситалардан биридир. Уни мунтазам равишда илмий асосда кенг пропаганда қилиш учун барча жамоатчилик ташкилотларининг куч ва ғайратларини жалб этиш керак.

А. КАПУСТЯНСКИЙ,
юридик фанлар кандидати.

КЎЧМА МАГАЗИНЛАР

Долзарб кунларда қишлоқ аҳлига намунали савдо хизмати кўрсатилмоқда. Ҳозир 8 та кўчма автолавка ташкил қилинган. Автолавкалар пахтакорларга зарур бўлган ҳамма нарсаларни етказиб беряпти.

50 га яқин ўз-ўзига хизмат кўрсатувчи магазин ҳам ишлаб турибди. Дала шийпонларида 30 дан ортиқ сотувчисиз дўкон ташкил этилган.

Кўчма кутубхоналар ҳам пахтакорларга намунали хизмат қилмоқда. Зарифа Мамедова бошлиқ «Кўкорол» совхози кутубхоначилари ишчиларга янги чоп этилган бадиий асарларни тақдим этмоқдалар. «Бўка» совхози кутубхонаси ходимларини ҳам ўз хўжаликлари дала шийпонларида учратиш мумкин.

Район бўйича 30 дан ортиқ кўчма кутубхона ташкил этилган. Кўчма кутубхоналар барча колхоз-совхозларнинг дала шийпонларида ишлаб турибди.

ДУНЁ ОВОЗИ
чет эл хабарлари

ДЕҲҚОНЛАРНИНГ ТАЛАБИ

ПАРИЖ, 14 август. (ТАСС). Ланда департаментининг деҳқонлари По шаҳри билан Байонна шаҳри ўртасидаги автомобиль йўлларини тракторлар билан тўсиб қўйдилар. Деҳқонларнинг оммавий намойиши Пейреора шаҳрининг марказий майдонида ҳам бўлиб ўтди. Корсикада жуда кўп деҳқонларнинг иштироки билан митинг бўлди. Деҳқонлар аграр сиёсатига қарши норозилик билдирмоқдалар. Бу сиёсат майда ўрта ҳол деҳқон хўжаликларини хонавайрон қилмоқда.

Кўп ташкилотлар коммунист депутатлар группаси ва социалистлар ҳамда сўл радикаллар группасининг мамлакат қишлоқ хўжалигидаги жиддий аҳволни қараб чиқмоқ учун миллат мажлисининг фавқулодда сессиясини чақириш тўғрисидаги талабини қўллаб-қувватладилар.

ИСРОИЛ ИҒВОГАРЛИКНИ ДАВОМ ЭТТИРМОҚДА

НЬЮ-ЙОРК, 14 август. (ТАСС). Исроилнинг Ливанга қарши иғвогарликни давом эттираётганлиги Яқин Шарқда кескинликни тобора кучайтирмоқда.

Бирлашган Миллатлар Ташкилоти кузатувчиларининг маълумотларига қараганда, Исроил ҳарбийлари 5 августдан 11 августгача ўтган ҳафта ичида Ливан территориясига 22 марта ракета, миномет ва артиллерия ўқларини ёғдирганлар. 6 августда Исроил қўшинлари бўлинмалари бронемашиналар ёрдамида демаркация чизиғидан ўтдилар ва артиллерия ёрдамида бир километр доирасида Ливаннинг ичкари томонига бостириб кирдилар. Агрессор минометлар ўти билан ҳайдаб юборилди.

Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг кузатувчилари шу давр ичида Исроил ҳарбий самолётларининг Ливан осмонини 13 марта бузиб ўтганлигини қайд қилдилар. Исроил авиацияси 7 ва 9 августда бу мамлакатнинг ичкари томонидаги объектларга бомба ташлади. Бунинг натижасида гражданаҳоли ўртасида қурбонлар бор. Бир қанча биноларга зарар етказилди.

КИПРДАГИ АҲВОЛ

ЛОНДОН, 14 август. (ТАСС). Никозиядан олинаётган хабарларга кўра, Англия, Греция ва Туркия ташқи ишлар министрлари иштирокида Женевада ўтказилган музокаралар барбод бўлганидан сўнг Кипрда яна уруш ҳаракатлари бошланиб кетди. Туркия самолётлари эрта тонгда Никозия яқинидаги ҳарбий объектларни, шунингдек пойтахт аэропорти районини бомбардимон қилганлар.

Бирлашган Миллатлар Ташкилоти вакилининг хабарига кўра, Кипрдаги БМТ қуролли кучлари ўртасида ярадор бўлганлар бор.

Никозияни грек ва турк кварталларига бўлиб турувчи «яшил чизиқ» бўйлаб отишма бўлди.

Женева музокараларининг қатнашчилари Кипр проблемасини шошилинч тартибда кўриб чиқиш тўғрисидаги илтимос билан БМТ Хавфсизлик Кенгашига мурожаат қилдилар.

ГРЕЦИЯ НАТО ҲАРБИЙ ТАШКИЛОТИДАН ЧИҚДИ

БРЮССЕЛЬ. 14 август. (ТАСС). НАТО кенгашининг бугун бўлиб ўтган мажлисида Греция вакили сўзга чиқиб, ўз мамлакати Шимолий Атлантика иттифоқининг ҳарбий ташкилотидан чиққанлигини расмий суратда эълон қилди.

НАТОнинг расмий вакили Грециянинг шу қарори муносабати билан «вазият жуда жиддийлашди» деб, айтди.

Бу ерда эълон қилинишича, Брюссель ёнидаги Эверда НАТОнинг штабида ишлаётган грек ҳарбий хизматчилари Грецияга қайтиб келиш тўғрисида буйруқ олганлар.

ЭФИОПИЯДА ҚАМОҚҚА ОЛИШЛАР

АДДИС-АБЕБА, 14 август. (ТАСС). Эфиопия пойтахтида император саройи министрлигида давлат министри лавозимини эгаллаб келган ва айни вақтда императорнинг шахсий хазиначиси ҳисобланган Блатта Адмассу Ретти қамоққа олинганлиги эълон қилинди.

Уни қамоққа олиш тўғрисидаги фармон императорнинг бош адъютанти генерал лейтенант Ассеф Демиссиени қамоққа олиш тўғрисидаги буйруқ билан бир вақтда бир неча кун муқаддам берилган эди. Генерал лейтенант Ассеф Демиссиени қуролли кучлар кейинчалик қамоққа олган эдилар.

Кординацион комитетнинг хабарида таъкидланишича, қамоққа олинган ҳар икки шахснинг мол-мулки мусодара қилинган.

МУВАФФАҚИЯТЛИ ОПЕРАЦИЯ

БОНН, 14 август. (ТАСС). Баден-Вюртемберг ўлкасидаги Леонберг шаҳри касалхонасининг бир группа хирурглари мураккаб операцияни муваффақиятли амалга оширдилар. Хирурглар 16 яшар мактаб ўқувчисининг бундан 6 кун аввал думалоқ арра юлиб кетган қўлини тикиб қўйдилар. Касалхона хирургия бўлими раҳбарининг айтишича, тикиб қўйилган қўл ҳозир турли таъсирларни сезмоқда, унда қон яна айлана бошлади.

КОНТРАВАНДИСТЛАР УШЛАНДИ

РАНГУН, 14 август. (ТАСС). Бирма ҳарбий-денгиз кучларининг патрули Малайзиянинг ғарбий соҳили яқинидаги Пенанг оролига кетаётган кемадан баҳоси чорак миллион кьятдан зиёд контрабанда молларнинг катта туркумини қўлга туширди. Кема эгаси ва 12 кишидан иборат экипаж аъзолари қамоққа олинди.

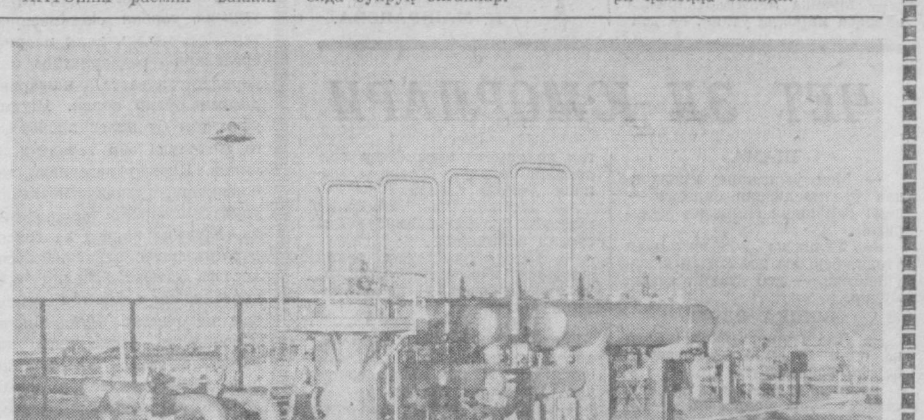

▲ ТАБИИЙ газ Афғонистон миллий экономикасини ривожлантиришда борган сари катта роль ўйнамоқда. Республиканинг шимолий районларида совет ва афғон геологлари табиий газнинг бой запасларини қидириб топишди. Яқинда имзоланган протоколга кўра Афғонистон бу йил СССРга 2,8 миллиард куб метр табиий газ етказиб беради. Суратда: Шибергандаги газ қурилмаси.

ТАСС фотохроникаси.

2. Иқтисодий назария ва КПСС-нинг иқтисодий сиёсати бўйича:

а) Коммунизм қурилиши даврида ишлаб чиқаришни илмий бошқариш асослари.

б) Ҳозирги замон илмий-техника революцияси, унинг иқтисодий ва социал проблемалари.

в) Аграр масала бўйича ленинча таълимот ва ҳозирги босқичда КПСС аграр сиёсатининг ишлаб чиқилиши.

г) Илмий фаолиятни бошқаришнинг актуал проблемалари ва тадқиқот иши самарадорлигини ошириш.

д) КПСС XXIV съезди илмий-техника прогресси асосида ижтимоий ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш тўғрисида.

3. Фалсафа ва илмий коммунизм проблемалари бўйича.

а) Материалистик дунёқарашнинг шаклланиши ва диний сарқитларни йўқотиш йўллари.

б) ўсиб бораётган авлодда коммунистик дунёқарашнинг шаклланиши.

в) Ҳозирги босқичда совет жамияти социал-сиёсий тараққиётининг асосий проблемалари.

г) Илмий коммунизмни ривожлантиришда ленинча босқич.

д) Жаҳон революцион жараёни ва идеология кураши.

Сиёсий маориф уйи тавсия этаётган проблемалардан ташқари ўрганиш учун бошқа проблемаларни ҳам танлаш мумкин. Мунтазам партия сиёсий таълимига эга бўлмаганлар учун марксизм-ленинизмнинг таркибий қисмларини хусусан, илмий коммунизмни чуқур ўрганишни ташкил этиш мақсадга мувофиқдир. Негаки бу курс илгари олий ўқув юртларининг ўқув планларида йўқ эди.

2—3 йилга мўлжалланган, бир-бири билан боғланган комплекс проблемаларни ўрганишни кенг қўлланиш тавсия қилинади. Бу назарий семинарлар ишини янада планли ташкил этиш имконини беради.

Москва шаҳри тажрибаси бўйича амалда ўзини оқлаган марксизм-ленинизм университетларида раҳбар кадрлар ва халқ хўжалиги мутахассисларининг ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда курсда қайта тайёрланишдан ўтмайдиган категориялари учун назарий-сиёсий қайта тайёрланиш бўйича факультетлар ташкил этиш практикасини ҳам ривожлантириш керак.

Янги ўқув йилига назарий семинарлар учун тематика ва планлар ишлаб чиқилди ва нашрга тайёрланмоқда. «Ҳозирги замон халқаро муносабатлари ва Совет Иттифоқининг ташқи сиёсати», «Халқаро коммунистик ҳаракат». Стратегия ва тактика очерки» нашрлари қайта ишланиб, тўлдирилди. «Социалистик ишлаб чиқаришни бошқариш. Назария ва практика масалалари» китоби биринчи марта нашр қилинмоқда.

Комсомол сиёсий ўқуви системасида марксча-ленинча назарияни коммунистик қурилиш практикаси билан, КПСС Марказий Комитетининг комсомолнинг XVII съездига Табриги, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг съезддаги нутқи, ВЛКСМ XVII съездининг материаллари ва қарорларида олдинга сурилган қоида ва вазифалар билан яқин алоқада ўрганишга алоҳида эътибор берилади. Шу муносабат билан тўгараклар ва семинарларнинг мавжуд ўқув программаларига тавсия этилган адабиётлар рўйхатига маълум қўшимча ва ўзгартишлар киритилади. Назарий семинарлар тематикаси партия ўқуви системаси семинарлари тематикасига мувофиқ ёшлар проблематикаларининг ўзига хос хусусиятларини ҳисобга олган ҳолда ўзгартирилди. «Ҳозирги босқичда КПССнинг аграр сиёсати» семинари ишлаб чиқилди ва қўшимча равишда ўқув программасига киритилди.

Янги ўқув йилини 15 ноябрда «Коммунизмни ўрганамиз, коммунизм қурамиз!» Ленин дарси билан бошлаб, «Совет халқининг қаҳрамонона жасорати мангудир!» Ленин дарси билан тамомлаш мўлжалланмоқда. (Бу дарс совет халқининг Улуғ Ватан урушидаги ғалабасининг 30 йиллигига бағишланади). Пропагандист ва тингловчиларга ёрдам тариқасида ВЛКСМ Марказий Комитетининг «Молодая гвардия» нашриёти «Лениндан ўрганиш керак», «Бизнинг ленинча комсомолимиз», «Ёшларга партия тўғрисида», «Коммунистик ахлоқ асослари» дарсликлари, коммунистик ахлоқ асослари бўйича методик қўлланма, «Комсомол сиёсий ўқувининг тажриба ва методикаси» китобининг иккинчи чиқарилиши нашр этилади.

Иқтисодий таълим системасида ишчилар ва колхозчилар «Иқтисодий билимлар асослари» курси бўйича машғулотларни давом эттирадилар, иқтисодий таълим системасига меҳнаткашларнинг янги категориялари жалб этилади.

Бу курсни тамомлаганларга иқтисодий таълимни давом эттириш учун «Социализм ва меҳнат» янги предметини ўрганиш тавсия этилади. Бу предметда социализмда меҳнатнинг ўзига хос хусусиятлари ва унинг жамиятимизни ривожлантиришдаги аҳамияти, ишчилар синфининг коммунизм қурилишидаги роли сингари муҳим социал-сиёсий проблемалар кўриб чиқилади. Меҳнатни илмий ташкил этиш ва меҳнат унумдорлигини ошириш, меҳнат тарбияси масалаларига асосий ўрин берилади. Бу курсни партия ва комсомол ўқувининг бошланғич формаларида, коммунистик меҳнат мактабларида, иқтисодий мактаблар ва оммавий касб ходимларининг малакасини ошириш системасида ўрганишни ташкил этиш мумкин. Бу курсни ўрганувчиларга «Экономическая газета» август ойидан бошлаб махсус иловалар тарзида мақола ва консультацияларни мунтазам равишда эълон қилиб бормоқда.

Меҳнаткашларнинг бошқа категориялари учун 1974—1975 ўқув йилида аввалгидек янги предметлар назарда тутилмайди, бўлинмалар раҳбарлари ва корхоналар, колхоз ва совхозлар мутахассислари «Экономика асослари ва ишлаб чиқаришни бошқариш»ни, бирлашмалар, корхоналар, колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари «Ишлаб чиқаришни илмий бошқариш асослари»ни, министрликлар, идоралар, республика, ўлка ва область бошқарув органларининг раҳбар ходимлари «Бошқариш фани ва практикаси» курсини ўрганадилар.

Анализ шуни кўрсатмоқдаки, мазкур курслар бўйича ўқув иккинчи ўқув йилида тамомланмай, учинчи йилда ҳам давом эттирилади. Кейинги вақтда ўрганилаётган проблемалар мазмуни кескин даражада бойитилганлиги натижасида шундай бўлмоқда. КПСС Марказий Комитетининг 1973 йил апрель ва декабрь Пленумлари қарорларида, Марказий Комитетнинг партияга, совет халқига Мурожаатида, КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг 1974 йилги Бутуниттифоқ социалистик мусобақаси тўғрисидаги қарорида, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев нутқларида КПСС XXIV съезди томонидан қўйилган вазифалар конкретлаштирилди, практика чуқур таҳлил қилинди, ишлаб чиқариш самарадорлигини янада ошириш, халқ хўжалигини бошқаришни такомиллаштириш йўллари ва методлари тўғрисида принципиал қоидалар илгари сурилди.

Машғулотларни учинчи йилда давом эттириш заруратини ўқув якунларини чиқаришга бўлган юксак талаблар ҳам тақозо этмоқда. Ишчилар ва колхозчилар учун ўқувни якунлашнинг бир мунча мақсадга мувофиқ формаси имтиҳонлар бўлса, раҳбар ходимлар ва мутахассислар учун рефератлар, диплом ишлари ҳимоя қилишдир. Ёзма иш тингловчиларнинг иқтисодий назария соҳасидаги билимлари даражасини акс эттириши, унинг иқтисодий ҳаётдаги воқеаларни партия сиёсати позициясидан туриб, фикрлай билишини кўрсатиб туриши ва меҳнат коллективининг иқтисодий фаолиятини яхшилаш юзасидан асосланган хулосалар ва таклифларни ўз ичига олган бўлиши керак. Бундай ишларни ҳар бир тингловчи тайёрлаши ва уларни коллектив бўлиб муҳокама қилиш кўп вақт ва куч-ғайратни талаб этади. Бошланаётган ўқув йилида иқтисодий таълим системаси тингловчилари, пропагандистлари ва ўқитувчиларга ёрдам тариқасида «Социалистик ишлаб чиқаришни бошқариш» (назария ва практика масалалари) китобидан ташқари «Иқтисодий билимлар асослари», «Экономика асослари ва бошқариш» ўқув курслари бўйича методик қўлланмалар биринчи марта нашр этилади.

Коммунистик меҳнат мактабларининг тингловчилари ва пропагандистлари учун «Профиздат» ўқув программаларининг алоҳида темалари бўйича туркум брошюралар чиқаради. Пропагандистларга ёрдам тариқасида методик мақолалар «Советские профсоюзы» журналида мунтазам эълон қилиб борилади. Тармоқ касаба союзларининг Марказий комитетлари ва тармоқ министрликлари янги ўқув йилига коммунистик меҳнат мактаблари учун илғор ишлаб чиқариш тажрибасини пропаганда қилиш бўйича тавсиялар тайёрлайдилар ва бу тавсияларни тармоқ журнал ва газеталарда эълон қиладилар.

Беш йилликнинг якунловчи босқичи шароитида пропаганда ишининг таъсирчанлигини ошириш, пропагандистнинг ғоявий устоз, тарбиячи ва омманинг ташкилотчиси сифатидаги ролини янада кучайтириш алоҳида аҳамият касб этади. Владимир Ильич номидаги Москва электромеханика заводи ва В. И. Ленин номидаги Иваново камвол комбинатининг пропагандистлари ташаббусини янада кенг ёйиш, пропагандистларга тарбия ва ташкилотчилик иши кўникмаларини эгаллашга ёрдам бериш, беш йилликни муваффақиятли якунлаш йўлидаги курашнинг бориши, унинг якунлари ва вазифалар хусусида мунтазам хабардор қилиб бориш, коммунистлар. меҳнаткашлар кенг оммасининг онглилигини оширишда пропагандистларга активроқ таяниш, уларни меҳнат коллективлари олдида турган конкрет вазифаларни ҳал этишга сафарбар қилиш лозим.

Шундай қилиб, ҳозирги вақтда сиёсий ва иқтисодий ўқув системасини янада такомиллаштириш учун яхши шарт-шароит мавжуд. Шунинг учун ҳозир партия ўқувининг ташкилотчилари, барча коммунистлар марксча-ленинча сиёсий ва иқтисодий ўқув соҳасида олдинда турган мақсад ва вазифаларни аниқ-равшан тушуниб етишлари, бу мақсадни рўёбга чиқариш йўлларини кўришлари жуда муҳимдир.

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОМИТЕТИ СИЁСИЙ МАОРИФ УЙИНИНГ МЕТОДИК СОВЕТИ.

ЛЕНИН ОРЗУЛАРИ АМАЛДА

Суратда: кўргазма залларида. А. Абалян фотоси.

Сирдарё области маркази бўлган Гулистонда башарият доҳийси В. И. Ленин ҳайкали қад кўтариб турибди. Улуғ Ленин Октябрь инқилобидан сўнг Мирзачўлни ўзлаштириш тўғрисидаги Декретга имзо чеккан эди. Ҳозир у Гулистонга айланган ўлкага ҳайрат ва мамнуният билан боқаётгандек...

Дарҳақиқат, яқин ўтмишда қуш учса қаноти—одам юрса оёғи куядиган саҳро ҳозирги кунга келиб ақл бовар қилмайдиган даражада ўзгариб кетди. Чўлдан асар ҳам қолмади. Ўз номи билан Гулистонга айланди.

Ҳозирги кунга келиб Сирдарё области пахтачиликда серқуёш республикамизнинг асосий базаси бўлиб қолди. Партия ва ҳукуматимиз Мирзачўлдаги қўриқ ерларни ўзлаштириш ва бу ерлардан мўл «оқ олтин» дурдоналарини ундириб олиш йўлида катта ғамхўрлик қилди. Кейинги ўн йил мобайнида область пахтаси икки баравар кўпайди.

1963 йилда 201 минг тонна пахта олинган бўлса, 1973 йилга келиб бу рақам 563 минг тоннани ташкил этди. Шунингдек гуруч, сабзавот ҳамда полиз маҳсулотлари ишлаб чиқариш беш баравар ортди. Картошка етиштириш эса уч баравар кўпайди. Бундан ташқари чорвачиликда ҳам катта ютуқларга эришилди. Кейинги ўн йил ичида қорамол сонини кўпайтириш ва унинг маҳсулдорлигини ошириш натижасида чорвачилик маҳсулотлари ишлаб чиқариш 1,8—2,5 баравар кўпайди.

Областда, халқ хўжалиги тармоқлари айниқса, тўққизинчи беш йилликда жадал суръатлар билан ривожланмоқда. Ўтган уч йил ичида саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш 1,7 баравар ортди. Пахтани қайта ишлаш саноати тараққий этди. Машина теримининг ҳақиқий усталари Саодат Тоштемирова, Тўхтатош Қирғизбоева, Мансура Қодирова, Николай Комаров, Қувондиқ Абдураззоқов, Фармонқул Раҳмонқуловлар билан ҳақли равишда фахрланамиз. Уларнинг ҳар бири мавсумда 400—500 тоннага етказиб «оқ олтин»ни йиғиштириб оладилар.

Областнинг 700 дан ортиқ қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари орден ва медаллар билан тақдирланган. Сирдарё областида коммунистик қурилишнинг буюк планларини амалга ошириш борасида 70 дан ортиқ элат ва миллат вакиллари қўлни-қўлга бериб меҳнат қилмоқда. Сирдарёнинг қайси бир коллективида бўлиб, уларнинг миллий состави билан танишсангиз буюк социалистик Ватанимиз халқлари ўртасида мустаҳкам қардошлик ва дўстлик муносабатлари борлигининг, ленинча миллий сиёсат тантанасининг гувоҳи бўласиз. Масалан, биргина Ильич районини олиб кўрайлик. Бу ерда бор-йўғи 28 минг киши ишлайди. Улар 37 миллат вакилларидир.

Тошкентдаги республика Халқ Хўжалиги ютуқлари кўргазмасида 13 августдан 17 августгача Сирдарё область кунлари ўтказилмоқда. Кўргазма залларида сиз область экономикаси, фан ва маданиятининг улкан ютуқлари билан атрофлича танишишингиз мумкин. Бу ерда Сирдарёнинг «оқ олтин» дурдоналаридан тортиб, ширин-шакар мевалари ва қовун-тарвузлари виставкада намойиш қилинмоқда. Шунингдек Сирдарё саноат корхоналарининг ишлаб чиқарган кенг ассортиментдаги маҳсулотлари билан ҳам танишишингиз мумкин. Кўргазма залларида Социалистик Меҳнат Қаҳрамонлари, Ленин номли колхознинг раиси Назира Йўлдошева, Карл Маркс номли колхознинг раиси Қодирқул Султонов каби фидокорларнинг номлари ҳам қайд қилинди. Бу ерда областдаги миришкор қурувчиларимиз ажойиб биноларни яратиб, уларда истиқомат қилаётган колхозчиларнинг фаровон турмушлари билан ҳам танишишингиз мумкин. Кейинги йилларда Сирдарё областининг колхоз, совхозларида шаҳар ҳуснини берадиган ажойиб биноларнинг расмлари ҳам виставкадан кенг ўрин олган.

Ҳа, чўлдан гулистонга айланган забардаст область виставкаларини кўздан кечирган томошабинларда яхши таассурот қолишига шубҳа йўқ.

Н. ЗАРИПОВ.

Спорт

Ленинградда дуранг

Пахтакорчилар мамлакат чемпионатининг навбатдаги турида мусобақа пешқадамларидан бири — Ленинграднинг «Зенит» командаси билан учрашдилар. Нева соҳилида бўлган бу ўйин ҳаяжонли воқеаларга бой бўлди. Аввалига тошкентликлар майдон эгалари дарвозасини кўпроқ нишонга ола бошладилар. Қанот ҳужумчиси Хадзипанагис юксак маҳоратни намойиш этиб, рақибларнинг ҳимоячиларини ва дарвозабонини алдаб ўтади ва ҳисобни очади. Танаффусдан кейин ўзбекистонликлар яна муваффақиятга эришишди. Корченов 52-минутда ҳисобни 2:0 га етказди. Шундан сўнг командамиз аввалги ўйинлардагидек чарчаб қолиб, ғалабали ҳисобни сақлаб туролмади. Кўп ўтмай, Хромченков, ундан сўнг Зинченко жавоб тўплари киритдилар. Ҳисоб — 2:2. Бу учрашувда узоқ танаффусдан сўнг «Пахтакор» дарвозасини ҳимоя қилган Покатилов умуман ишончли ўйин кўрсатди.

Учрашув биринчи даврадаги каби дуранг натижа берди. Шуниси қизиқки, «Зенит» футболчилари дуранглар бўйича рекордчи бўлиб туришибди. Бу сафаргиси уларнинг мавсумдаги ўн иккинчи дуранги эди.

Шу куни турнир пешқадами Киев динамочилари Тбилиси шаҳрида ўз клубдошлари билан куч синашиб, орани очиқ қилолмадилар — 0:0. Бу ўйинда СССР кубогини қўлга киритган киевликларнинг кучларни эҳтиёт қилиб сарфлаганлиги сезилди. Аммо мамлакат кубогининг финалчиси «Заря» эса энди бор кучини чемпионат учрашувларига ташлашга қарор қилганлигини кўрсатди. У Днепропетровск шаҳрида «Днепр» дарвозасига иккита жавобсиз тўп киритди. Днепрликлар бу йил шу вақтгача ўз майдонларида енгилмаган эдилар.

Москва торпедочилари зафарли юришни давом эттирмоқдалар. Улар бу турда Кишиневда Маҳаллий «Нистру»ни йирик ҳисобда мағлубиятга учратдилар — 3:0. «Карпати» — «Шахтёр» ўйинида томонлар биттадан тўп киритиб, очколарни тенг бўлишиб олишди. Бир кун аввал Москва спартакчилари мамлакат чемпиони «Арарат»ни қабул қилиб, 1:0 ҳисобида ғалабага эришдилар.

18-тур ўйинлари ҳали тугагани йўқ. «Пахтакор» ҳозирча 17 очкога эга бўлиб турибди.

КЕТМА-КЕТ ЮТУҚ

Ленинградлик студент Кочиев ўсмирлар ўртасида жаҳон шахмат чемпионатида кетма-кет ютуққа эришмоқда. У финалда уч имкониятдан 3 очко тўплади. Кейинги турда ватандошимиз бразилиялик Нетони енгди.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

Боғча қўйнида

Бўстонлиқ районидаги Фрунзе номли колхознинг шинамгина боғчаси бор. Бу ерда меҳнаткашларнинг 75 нафар фарзанди тарбияланмоқда. Улар учун барча шарт-шароитлар яратилган.

Кенг ва ёруғ, саранжом-саришта хоналар кичкинтойлар ихтиёрида. Дам олиш майдончалари, музика хоналари ҳам болалар билан гавжум бўлади.

Боғчага душхона ҳам қуриб берилди. Соғломлаштириш майдончаларида турли ўйинлар, жисмоний машқлар ўтказилади.

— Музика машғулотларимиз айниқса мароқли ўтади, — дейди биз билан суҳбатда катта тарбиячи Бувойша Нурмонова. — Музикага ихлосманд болалар анчагина. Биз яқинда уларни дала шийпонларига олиб бориб, колхозчи ота-оналарига концерт қўйиб бердик. Тошкент телестудияси орқали чиқиш уюштирилди.

Болаларни тарбиялаш масъулиятли иш. Биз тарбиячилар болаларнинг мактаб ҳақида маълум тушунчага эга бўлишлари, биринчи синфда ўтиладиган фанларнинг енгилроқ темаларини ўзлаштириб олишлари учун ҳаракат қилмоқдамиз.

Қ. МАШРАПОВА.

ЧЕТ ЭЛ ЮМОРЛАРИ

ШАМА

— Мен ўғлимнинг имтиҳондан ўтолмаслигини биламан,— деди бир киши гимназия мудирига.

— Ўғлингиз имтиҳондан ўтади, беш юз доллардан гаров ўйнаймиз,— деб шама қилди мудир.

БОШҚА ОДАМ

— Яна ичдингми? Сен бошқа одам бўламан, деб ваъда берган эдинг»ку?!

— Мен бошқа одам бўлдим, лекин ўша бошқа одам ҳам ича бошлади-да.

НОМЕРИНИ КЎРОЛМАЙ ҚОЛДИ

Мотоциклчи бир кишини уриб ағдариб кетди: Етиб келган полициячи ерда ётган ярадорнинг машҳур кисаввур эканини дарҳол таниди.

— Мотоциклнинг номерини кўришга улгурдингизми?— деб сўради полициячи.

— Йўқ, кўролмадим, лекин эгасининг кармонини олиб қолишга улгурдим,— деди ўлаётган киссавур.

УЙНИ УШЛАБ ТУР

Бир маст жуда кўп ғивирлади-ю, лекин эшикни ҳеч ким очолмади. Ўткинчи бир киши унга мурожаат қилиб:

— Калитни беринг, мен очиб бераман,— деди.

— Раҳмат, яхшиси сиз уйни ушлаб туринг, қимирламасин, ўзим очиб оламан,— деди маст.

Пионер ёзи ўтмоқда соз

КПСС Марказий Комитетининг «Пионер ва мактаб ўқувчиларининг дам олишини ташкил этишни янада яхшилаш тадбирлари тўғрисида»ги қарори ёш авлод тўғрисида жонажон партиямиз ва ҳукуматимизнинг яна бир буюк ғамхўрлиги бўлди. Бу муҳим ҳужжатда таъкидланганидек, пионер ва ўқувчиларнинг дам олишини тағин ҳам такомиллаштириш, пионер лагерлари ва юқори синф ўқувчилари учун лагерлар тармоғини кенгайтириш зарур.

Чиндан ҳам пионер ва ўқувчиларнинг ёзги дам олиши умумий тарбия системасининг таркибий қисми, халқ маорифи органлари раҳбарлигида олиб борилаётган катта ишларнинг давоми бўлиб қолди. Шунинг учун ҳам бу йилги пионер ёзига жойларда зўр тараддуд кўрилди. Пионер лагерлари тарбиячилари, пионервожатийлар учун семинарлар ташкил этилди. Кўпгина колхоз ва совхозлар ўзларига қарашли лагерлар ва соғломлаштириш майдончаларини сифатли ремонтдан чиқардилар. Қуйи Чирчиқ районининг ўзида учта янги лагер очилди. Булар «Москва», Дмитров номли колхозлар ва «Коммунизм» совхози томонидан қурилди.

Ёзги дам олишга область меҳнаткашларининг 293 минг 326 ўғил қизи жалб этилди. Биринчи ва иккинчи сменаларда лагерлар қўйнида 200 мингдан ортиқ ўқувчи ёз гаштини сурди. Бу рақам ўтган йилдагига нисбатан 15 процент кўп.

Ҳозир шаҳар атрофида 75 та, 232 та шаҳар ва 60 га яқин колхоз ва совхозлараро пионер лагерлари ишлаб турибди. Ҳа демай учинчи смена ҳам тугайди. Шуни қувонч билан айтиш керакки, бу йил пионер ёзини ўтказиш юзасидан бой тажриба тўпланди. Эндиликда бу ибратли ишларни мустаҳкамлаш, келгусида янада ривожлантириш асосий вазифа бўлиб қолди.

Областимизнинг Чирчиқ, Олмалиқ шаҳарларида, Юқори Чирчиқ, Оққўрғон ва бошқа районларида мактаб ўқувчиларининг дам олишини ва соғломлаштиришни ташкил этиш бўйича қилинган ишларни намуна қилиб кўрсатиб ўтмоқчимиз. Масалан, Оққўрғон району бўйича биринчи сменага 13 мингдан ортиқ бола жалб қилинди. Иккинчи смена ҳам кўнгилдагидек ўтди. Пионерларни ўлкамиз бўйлаб давом этган экскурсияларига 1500 ўқувчи қатнашди. Район пионер ва ўқувчилари вакиллари Москва, Ленинград, Тбилиси, Рига ва бошқа шаҳарларда бўлдилар.

Олмалиқ шаҳри мактаб ўқувчилари учун эса 8 та пионер лагери ташкил қилинди. Мактаб соғломлаштириш майдончаларида эса 8530 ўғил-қиз дам олиши планлаштирилди. «Гуллаб-яшна, жонажон диёр» деган темада ўтказиладиган сборлар дўстлик байрамига айланиб кетди.

Умуман, пионер лагерларида дўстлик фестиваллари, «Сени куйлайман, Ўзбекистон» деган концертлар оммавий равишда ўтказилди, тантанали линейкалар бўлди. Шу билан бирга «Нептун» ва «Оқ ладья» клубларининг соврини учун бошланган спорт мусобақаларига кўп ўғил-қиз қатнашди. 10 мингдан ортиқ бола сузишни, 6 мингга яқин бола шахмат ўйнашни билиб олди.

Пионер ёзи областимиз ўқувчилари учун меҳнат ва тажриба тўплаш мавсумига ҳам айланади. Маориф ходимлари ёш авлодни ўқитиш ва меҳнатда тарбиялашнинг турли фойдали усул ва методларидан кенг фойдаландилар.

Биргина Олмалиқ шаҳрида 8 та мактабда меҳнат ва дам олиш лагери ишлаб турибди. Уларга 254 меҳнатсевар ўқувчи тортилди. 18-мактабда ташкил этилган қурилиш отряди ўзининг 70 дан ортиқ ёш ишчисига эга.

Худди шундай Янгийўл районидаги 17, Чиноз районидаги 9, Пискент районидаги 31-мактаб ўқувчилари ишлаб чиқариш бригадаларининг аъзолари ўз меҳнатлари билан колхозчи ота-оналарни мамнун қилдилар. Оққўрғон районидаги 4-мактаб ёш маккажўхорикорларининг бу йилги режалари катта. Улар ҳар гектар ердан 80 центнердан дон етиштиришга бел боғлаганлар.

Пионер ёзи ўқувчиларимиз учун ҳам дам олиш, ҳам меҳнат гаштини суриш мавсуми бўлаётир. Ҳа, ёзги таътил мазмунли ўтаяпти. Куч-ғайрат тўплаган ўқувчиларимиз янги ўқув йилини катта қувонч билан бошлаб юборадилар.

С. СОБИТОВ,
область халқ маорифи бўлимининг бош инспектори.

ҚОЯЛАРГА ТУТАШГАН ЙЎЛЛАР

Қўриқхона бўйлаб сафаримизнинг учинчи куни давом этаётган эди. Тангадек офтоб тушмайдиган қуюқ дарахтзорга етганда тўхтадик. Отда кўп юриб, толиққан эканмиз, қумғон тагига олов қўйдигу қалин ўт-ўланлар устига думаладик. Бироздан сўнг нарироқдаги дарахт шохлари силкингандек бўлди. Катта бир айиқ дарахтнинг тепасида қарсиллатиб олма еяпти. Ўзимиз билан ўзимиз овора бўлиб «ўрмон қоровули»нинг қандай қилиб дарахтга чиқиб кетганини ҳам билмай қолибмиз.

Чой ичиш бир ёқда қолиб, қимирламай кутилмаган «меҳмон»ни кузатиб турдик. Сериштаҳа экан, бир пастда шохни анча енгиллаштириб қўйди. Кейин пастга тушдида, биз томонга бир-икки қараб қўйиб, сўнг ўрмон оралаб кетди.

— Ҳайрият, — деди ҳамроҳимиз Ҳусан Исматуллаев. — Индамай кетди. Шуниси қизиқки, тегмасангиз одам билан унинг иши йўқ. Бизнинг ўрнимизда ҳозир браконьер овчи бўлиб, дарров милтиққа ёпишганда борми, кимнингдир бошига кулфат тушиши турган гап эди. Мен 18 йил шу ерда ишлаб, ҳали бирор қўриқхона ходимининг ҳайвонлар билан «нари-бери» бўлганини билмайман.

— Умрбойни ҳисобга олмаганда, — кулиб луқма ташлади яна бир ҳамроҳимиз.

— Ўзи айбдор-да, — жавоб қилди Ҳусан ака.

Бу воқеа 1968 йил қишида юз берган экан. Қўриқхонадаги метеорология станциясининг ходими эрта саҳарлаб ҳаво, сувни ўлчагани чиқса, эшикнинг тагида ёввойи чўчқа ётган экан. Ҳайвон унга бир қарабди-ю, пинагини бузмабди. Умрбой ака «кет-кет» деб тиғиз қилган экан, туриб бир калла қўйибди. Умрбой ака ўзига келгунча йиртқич маконига жўнаб қолибди.

— Ўша қиш бизга жуда оғир келганди, — дейди Чотқол тоғ-ўрмон қўриқхонаси Бошқизилсой участкасининг бошлиғи Тожибой Деҳқонов, — кўп ҳайвон ва паррандалар қирилиб кетди. Неча тонналаб овқат сочдик. Барибир талафот катта бўлди. Айниқса, какликнинг жони бўш бўлар экан. Каклик зоти икки-уч кунда саналиб қолди. Пастга тушиб келганларигина донимизни еб омон қолди. Кейин улар дарров кўпайиб кетди. Ҳозир участкамизнинг ўзида 1 миллиондан ортиқ каклик бор. Энди қиш ҳар қандай оғир келмасин, парранда ва ҳайвонлари сақлаб қолиш учун замин тайёр. Ҳозир отнинг жиловини пастга бурайлик, сой тепасидан бир маймунжонга тўйиб, сўнг ўшанақа қоялар тепасидаги қишлов қурилмаларини кўришга борамиз.

Қуюқ чакалакзор, мевали дарахтзорлар оралаб сой томонга тушиб кетдик. Олма, ва ранг-баранг тоғолчалар ғарқ пишган. Пастда тошдан-тошга урилиб, шовқин солиб шўх сой оқмоқда. Тоғдан чулдираб тушаётган ирмоқчанинг икки бетида маймунжонлар қоп-қора бўлиб пишиб ётибди. Муздек сув, соф ҳаво киши танига роҳат бағишлайди.

Биллурдек тоза оқаётган сув бирдан лойқаланди. Ажабланиб Тожибой Деҳқоновга қарадим.

— Тепада ёввойи чўчқалар муздаккина сувда чўмилишаяпти. Келинг, уларга халақит бермайлик, — жавоб қилди у.

Чакалак ичига от сурдик.

— Мана энди гапни Хошим акамларга берсак, — дейди кулиб участка бошлиғи, — қўриқхонадаги ўсимлик дунёсининг миридан-сиригача биладилар.

Хошим Қодиров Тошкент Давлат университети биология факультетининг доценти. Қўриқхонада тажриба ўтказаётган студентларнинг раҳбари.

— Бу ер ўсимлик дунёсига жуда ҳам бой, — дейди Хошим ака. — Деярлик барча хил касалга дори бўладиган ўсимликларни топиш мумкин. Айрим ўсимликларни тоғликлар чой қилиб дамлаб ичишади. Пургенни ўрнига ўтадиган ўтга «жонон дори» деб ном қўйишган. Фан олами бу ердаги ўсимликларни 600 хилдан иборат деб биларди. Кейинги ҳисоб-китоблар бўйича 800 хилдан ошиб кетди.

Шу пайт қаршимизда уч отлиқ кўринди.

— Олдиндаги соқол қўйган йигит ўзимизнинг катта илмий ходим Левчев, орқадагилар эса Эстония ботаника илмий текшириш институтидан келишган. Тўрт кунлик сафардан қайтишаяпти, — деди Тожибой Деҳқонов. — Москва Давлат университети, Томск ўрмончилик институти студентлари ҳам шу ерда практика ўтказишяпти.

Отларимиз зумрад қоялар сари кўтарилади. Пурвиқор тоғларнинг улкан қоялари орасига какликлар учун шинам хоналар қурилган. Какликлар одатда одам қўли билан қурилган уйларга кирмайди. Шунинг учун ҳам ўрмончилар бу уяларни ниҳоятда эҳтиёткорлик ва усталик билан ишлашган. Ҳаммаси табиий бўлиши керак. Бу участкада шундай уялардан 20 таси ўтган йили фойдаланишга топширилибди. Бу йил ҳам бир неча шундай жойлар тайёрланаяпти.

Биз турган тоғдан атроф янада гўзал кўринади. Булутлар билан туташиб кетган қорли чўққилар, бир-бирига бош қўйиб заминдан қоялargача кўтарилган манзарали ва мевали дарахтзорлар — ҳамма-ҳаммаси ажиб манзара кашф этган.

Ўрмон қоровуллари, илмий ходимлар, ўрмончилар ана шу гўзаллик, ўсимлик ва ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ҳамда бойитиш билан шуғулланмоқдалар. Кейинги йилларда кийик ва оҳуларнинг хиллари, жайра, суғур каби ҳайвонлар кўпайди.

Ҳозир қўриқхонада қишга тайёргарлик қизғин бормоқда. Парранда ва ҳайвонлар учун дон-дун, хашак ғамланмоқда. Бир мунча профилактик ишлар бажарилаяпти. Табиатни муҳофаза қилиш ва бойитиш учун қатор тадбирлар амалга оширилмоқда.

Б. ПЎЛАТОВ.

Реклама ва эълонлар

ТВ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 12.00—МОСКВА. 18.30—ТОШКЕНТ. 18.40 — Мультфильм. 18.50 — Ахборот. 19.05 — Партком ва социалистик мусобақа. 19.25— Мушоира этади давом. 20.05 — Телевизион очерк. 20.30 —МОСКВА. 21.00 — ТОШКЕНТ. Ахборот. 21.20— Най наволари. 22.00 — МОСКВА. «Вақт». 22.30 —ТОШКЕНТ. Ҳосилни фақат машиналарда йиғиб-териб оламиз. 22.45 — **Четдан келган одам** (бадиий фильм). ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 11.00 — ТОШКЕНТ. Қўғирчоқ фильм. 12.00 — **Чапай шунқорлари** (бадиий фильм). 18.30 — МОСКВА. 18.40 — Қувноқ куйлар. 18.55 — Концерт. 19.40— Ҳужжатли фильм. 20.30 — ТОШКЕНТ. Турист — ўлкашунослик клуби. 21.00 — МОСКВА. 22.00 — ТОШКЕНТ. Ҳужжатли кино экрани. 22.30 — МОСКВА. 23.30 — **Баскетбол, халқаро турнир. Эстония — СССР.** УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 19.00— ТОШКЕНТ. 19.15 — **«Виктор Чернишев қаётидан уч кун»** (бадиий фильм). 20.55 — Эълонлар. 21.05 — Касб ҳақида ўйлар. 21.30 — Врач маслаҳати. 21.45 — Ҳужжатли фильм.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 16/VIII да **Травиата**, 17/VIII да **Бир актли балетлар**, 18/VIII да **Кармен**.

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 16/VIII да **Олтин девор**, 17/VIII да **Ўғирланган умр**, 18/VIII да **Чақмоқ**.

ТОШКЕНТ ШАҲАР
ВЕТЕРИНАРИЯ-САНИТАРИЯ
СТАНЦИЯСИГА

секретарь-машинистка. биноларнинг капитал ремонти бўйича техник назоратчи, ветеринария фельдшери

КЕРАК

Тошкент шаҳар Пролетар кўчаси, 4-уй — Аҳолини ишга жойлаштириш ва информация бюроси ҳамда район ижроия комитетлари ҳузуридаги инспекторларга учрашилсин.

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ
Орган Ташкентского обкома КП Узбекистана и облисполкома
БИЗНИНГ АДРЕС: 700029, ГСП, Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 26. ТЕЛЕФОНЛАР: Эълонлар — 338142 коммутатор — 330249 дан 330258 гача

Р—03644. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси Тошкент шаҳри. А—2310.